

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 488

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 13 iunie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 55 din 13 februarie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă	2–6
Decizia nr. 59 din 13 februarie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (4), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite	7–13
Decizia nr. 385 din 5 iunie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii	14–19
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
418. — Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 500/2017 privind aprobarea schemei „Ajutor de <i>minimis</i> pentru aplicarea programului de susținere a crescătorilor de ovine pentru comercializarea lânii”	20
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.311/452. — Ordin al ministrului finanțelor publice și al ministrului comunicațiilor și societății informaționale privind aprobarea intermedierei vânzării, colectării subscrierilor și efectuării plăților aferente titlurilor de stat destinate populației prin subunitățile poștale din rețeaua Companiei Naționale „Poșta Română” — S.A., în cadrul Programului Tezaur	21–30
3.755. — Ordin al ministrului educației naționale pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale nr. 4.796/2017 privind aprobarea graficului de desfășurare a examenelor de certificare a calificării profesionale a absolvenților din învățământul profesional și tehnic preuniversitar în anul școlar 2017—2018	31

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 55**

din 13 februarie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cosmin-Marian Văduva	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 alin. (2)—(3) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Corneliu Căileanu în Dosarul nr. 1.135/99/2017/a1 al Tribunalului Iași — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.465D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa autorului excepției de neconstituționalitate, procedura de citare fiind legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autorul excepției de neconstituționalitate a depus la dosarul cauzei un înscris prin care formulează precizări cu privire la obiectul excepției de neconstituționalitate, în sensul că solicită Curții să considere că excepția de neconstituționalitate vizează, în realitate, prevederile art. 200 alin. (3)—(4) din Codul de procedură civilă și nu prevederile art. 200 alin. (2)—(3) din Codul de procedură civilă, având în vedere renumerotarea dată acestora prin republicarea Codul de procedură civilă.

4. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 1.930D/2017, nr. 2.105D/2017 și nr. 2.694D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă, excepții ridicate de Oltița Manafu în Dosarul nr. 2.767/233/2017/a1 al Judecătoriei Galați, de Daniel Ilie în Dosarul nr. 30.818/3/2016/a1 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și de Borivoje Milan Srojkovic în Dosarul nr. 18.496/325/2017/a1 al Judecătoriei Timișoara — Secția I civilă.

5. La apelul nominal se constată lipsa autorilor excepțiilor de neconstituționalitate, procedura de citare fiind legal îndeplinită.

6. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarelor nr. 1.930D/2017, nr. 2.105D/2017 și nr. 2.694D/2017 la dosarul nr. 1.465D/2017, care a fost primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită

respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, pentru a cărei modificare apreciază că nu există temeiuri.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 4 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.135/99/2017/a1, **Tribunalul Iași — Secția a II-a civilă, contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 alin. (2)—(3) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Corneliu Căileanu, petent într-o cauză având ca obiect reexaminarea unei încheieri de anulare a cererii de chemare în judecată.

9. Prin Încheierea nr. 356 din 19 mai 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.767/233/2017/a1, **Judecătoria Galați a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 alin. (4) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Oltița Manafu, petentă într-o cauză având ca obiect reexaminarea unei încheieri de anulare a cererii de chemare în judecată.

10. Prin Încheierea din 22 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.0818/3/2016/a1, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 alin. (3)—(4) și (7) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Daniel Ilie, petent într-o cauză având ca obiect reexaminarea unei încheieri de anulare a cererii de chemare în judecată.

11. Prin Încheierea din 23 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 18.496/325/2017/a1, **Judecătoria Timișoara — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Borivoje Milan Srojkovic, petent într-o cauză având ca obiect reexaminarea unei încheieri de anulare a cererii de chemare în judecată.

12. **În motivarea excepțiilor de neconstituționalitate se arată că prevederile art. 200 din Codul de procedură civilă introduc un formalism excesiv, care are ca efect lipsirea justițiabililor de accesul liber la justiție.**

13. Din perspectiva încălcării standardelor de claritate și previzibilitate a legii, autorii susțin că dispozițiile art. 200 alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă nu sunt corelate cu dispozițiile legale care reglementează sancțiunile, inclusiv cea a nulității, care pot fi aplicate în cazul nerespectării obligației de a insera în cuprinsul cererii de chemare în judecată elementele prevăzute de art. 194—197 din Codul de procedură civilă, respectiv prevederile art. 146, 149, 195—197, 249—254 și următoarele din Codul de procedură civilă sau cele din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele

judiciare de timbru referitoare la sancțiunea anulării totale sau parțiale a acțiunii în caz de netimbrare sau timbrare insuficientă. Această lipsă de corelare induce neclaritate, incertitudine cu privire la cazurile în care se poate pronunța anularea cererii de chemare în judecată. Astfel, judecătorii pot anula sau, după caz, menține cererea de chemare în judecată, în funcție de dispozițiile legale pe care le rețin când verifică conținutul acesteia sau în funcție de aprecierea asupra gravității lipsurilor acesteia. În opinia autorilor, soluțiile reținute de către judecători, în aceste condiții, sunt arbitrare.

14. Se mai arată că dispozițiile art. 200 alin. (3)—(4) din Codul de procedură civilă îi permit judecătorului să anuleze, în întregime, cererea de chemare în judecată care conține mai multe capete de cerere, deși neregularitățile sunt constatate numai cu privire la unele dintre acestea. De asemenea, autorii mai semnalează situația în care reclamantul nu poate menționa, în cererea de chemare în judecată, probele/înscrisurile, întrucât acestea nu se află în posesia sa, ci a unor terți.

15. În continuare, se arată că neclaritatea prevederilor art. 200 din Codul de procedură civilă subzistă câtă vreme nu sunt indicate lipsurile care duc la anularea cererii de chemare în judecată și pentru că există o contradicție vădită între, pe de o parte, prevederile art. 200 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, care se referă, în mod generic, la lipsuri și, pe de altă parte, art. 196 din același act normativ, care prevede expres și limitativ motivele de anulare a cererii sau pentru că nu se indică modalitatea de comunicare către reclamant a lipsurilor din cererea de chemare în judecată. Consecința neclarității modului de reglementare a procedurii regularizării, conduce, în opinia autorilor, la situația în care judecătorii stabilesc, „după cum doresc”, elementele care se comunică reclamantului, modul de comunicare, lipsurile care duc, de exemplu, la anularea cererii, precum și la lipsa tratamentului egal între justițiabili, atâta vreme cât modul de tratare a cererilor lor de chemare în judecată depinde de instanța pe rolul căreia le-au formulat.

16. În opinia autorilor, procedura privind regularizarea cererii de chemare în judecată și, în mod specific, prevederile art. 200 alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă nu respectă principiul proporționalității, aducând atingere înseși existenței accesului liber la justiție și dreptului la un proces echitabil. Există dispoziții legale care asigură pe deplin exigențe precum cele care țin de stabilirea cadrului procesual, efectuarea procedurilor stabilite de lege în sarcina instanței, aflarea adevărului și pronunțarea unei hotărâri temeinice și legale, sancțiunea anulării cererii de chemare în judecată fiind cea mai gravă sancțiune procedurală.

17. Autorii excepțiilor de neconstituționalitate mai susțin că, deoarece încheierea de anulare a cererii de chemare în judecată nu se emite în ședință publică și nu se citează reclamantul, sancțiunea anulării este dispusă fără nicio posibilitate de apărare pentru reclamant.

18. De asemenea, dispozițiile art. 200 alin. (7) din Codul de procedură civilă împiedică acoperirea pretinselor lipsuri ale cererii de chemare în judecată și analiza apărărilor reclamantului cu privire la regularitatea acesteia. În schimb, aceste prevederi permit judecătorului să analizeze doar o eventuală eroare a instanței care a dispus anularea sau dacă remediile au fost înlăturate în termenul inițial de 10 zile, prevăzut de art. 200 alin. (3) din Codul de procedură civilă. Prin urmare, cererea de reexaminare nu reprezintă o cale de atac eficientă pentru respectarea drepturilor constituționale.

19. Se mai susține că dispozițiile art. 200 alin. (4) din Codul de procedură civilă permit judecătorului să le interpreteze și aplice în mod greșit, eronat, părtinitor și chiar abuziv, prin anularea acțiunii, cu scopul de a avea cât mai multe dosare soluționate, în această manieră facilă.

20. Autorii excepțiilor de neconstituționalitate mai arată că prevederile art. 200 alin. (3)—(4) și (7) din Codul de procedură civilă sunt neclare și, ca atare, generatoare de interpretări subiective. Efectul unei asemenea situații constă în „ne judecarea cauzei tale (când aceasta este afectată de un termen foarte scurt de exercitare/formulare a acțiunii), fapt ce contravine prevederilor art. 6, art. 13 și art. 15 din Convenția Europeană a drepturilor omului, prin aceea că nu se mai produce judecarea în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil a cererii de chemare în judecată și nici a unui recurs efectiv (dubla jurisdicție garantată) cu privire la aceasta, fiind în mod nejustificat «discriminată» față de cauze similare care însă sunt afectate de un termen de peste 3—6 luni (și nu de doar 15 zile precum în cazul nostru).”

21. **Tribunalul Iași — Secția a II-a civilă, contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Scopul adoptării dispozițiilor legale criticate constă în acordarea posibilității instanței de judecată de a fi investită cu o cerere de chemare în judecată completă, care să conțină toate elementele necesare pentru soluționarea ei și în vederea scurtării duratei procesului, având în vedere că pârâtul va putea să formuleze întâmpinarea în condițiile art. 205 din Codul de procedură civilă. Măsurile instituite de normele criticate nu înfrâng accesul la justiție și dreptul la apărare, întrucât partea este înștiințată, în prealabil, cu privire la neregularitățile cererii de chemare în judecată, fiindu-i acordat un termen rezonabil pentru remedierea acestora. În plus, partea are la dispoziție o cale de atac efectivă, cererea de reexaminare, în vederea verificării legalității aplicării sancțiunii nulității cererii de chemare în judecată.

22. **Judecătoria Galați** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Instanța invocă jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia procedura prevăzută de art. 200 din Codul de procedură civilă este constituțională, câtă vreme nu vizează însăși judecata pe fond a litigiului. De asemenea, se arată că soluția anulării cererii de chemare în judecată poate fi contestată pe calea unei cereri de reexaminare, o cale specifică de retractare.

23. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

24. **Judecătoria Timișoara — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, iar, în motivarea opiniei, face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 479 din 21 noiembrie 2013.

25. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

26. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât există suficiente garanții procedurale pentru asigurarea liberului acces la justiție și dreptului la apărare. Una dintre aceste garanții este reprezentată de

acordarea posibilității reclamantului de a solicita reexaminarea încheierii prin care a fost dispusă anularea cererii de chemare în judecată. În sprijinul soluției de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, se evocă decizii ale Curții Constituționale și ale Curții Europene a Drepturilor Omului și se arată că, prin prevederile art. 200 din Codul de procedură civilă, s-a urmărit o justă și eficientă soluționare a cauzelor deduse judecătii, prin eliminarea termenelor intermediare, care pot duce la tergiversarea soluționării cauzei, judecătorul având obligația de a veghea la respectarea îndeplinirii actelor procedurale de către părți și la exercitarea drepturilor procedurale cu bună-credință.

27. **Avocatul Poporului** apreciază, așa cum a mai făcut-o și în alte dosare ale Curții cu obiect similar, că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât instituirea unor condiții formale ale cererii de chemare în judecată nu poate fi considerată *de plano* drept o negare a efectivității dreptului de acces la justiție, ci aceasta constituie o expresie a obligativității exercitării drepturilor și libertăților cu bună-credință, în limitele instituite de lege. În plus, nerespectarea condițiilor prescise pentru conformitatea cererii introductive de instanță nu atrage, în mod necondiționat, anularea actului procedural, existând posibilitatea modificării sau completării acestuia în termenul stabilit de instanță. Cu privire la prevederile art. 200 alin. (4) din Codul de procedură civilă, Avocatul Poporului apreciază că procedura verificării cererii și regularizarea acesteia nu privesc fondul cauzei deduse judecătii, ci numai aspecte referitoare la elementele și condițiile pe care trebuie să le cuprindă cererea de chemare în judecată. În cazul în care se ajunge la anularea cererii de chemare în judecată, persoana interesată are posibilitatea să formuleze o nouă cerere care să îndeplinească condițiile prevăzute de lege, fără să i se opună puterea de lucru judecat. Acest lucru este posibil având în vedere că instanța de judecată nu s-a pronunțat asupra fondului cauzei, ci doar asupra unor aspecte care țineau de buna administrare a justiției.

28. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepțiilor de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

29. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

30. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din încheierile de sesizare, îl reprezintă dispozițiile art. 200 din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins:

„(1) *Completul căruia i s-a repartizat aleatoriu cauza verifică, de îndată, dacă cererea de chemare în judecată este de competența sa și dacă aceasta îndeplinește cerințele prevăzute la art. 194—197.*

(2) *În cazul în care cauza nu este de competența sa, completul căruia i-a fost repartizată cererea dispune, prin încheiere dată fără citarea părților, trimiterea dosarului*

completului specializat competent sau, după caz, secției specializate competente din cadrul instanței sesizate. Dispozițiile privitoare la necompetență și conflictele de competență se aplică prin asemănare.

(3) *Când cererea nu îndeplinește cerințele prevăzute la art. 194—197, reclamantului i se vor comunica în scris lipsurile, cu mențiunea că, în termen de cel mult 10 zile de la primirea comunicării, trebuie să facă completările sau modificările dispuse, sub sancțiunea anulării cererii. Se exceptează de la această sancțiune obligația de a se desemna un reprezentant comun, caz în care sunt aplicabile dispozițiile art. 202 alin. (3).*

(4) *Dacă obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite în termenul prevăzut la alin. (3), prin încheiere, dată în camera de consiliu, se dispune anularea cererii.*

(5) *Împotriva încheierii de anulare, reclamantul va putea face numai cerere de reexaminare, solicitând motivat să se revină asupra măsurii anulării.*

(6) *Cererea de reexaminare se face în termen de 15 zile de la data comunicării încheierii.*

(7) *Cererea se soluționează prin încheiere definitivă dată în camera de consiliu, cu citarea reclamantului, de către un alt complet al instanței respective, desemnat prin repartizare aleatorie, care va putea reveni asupra măsurii anulării dacă aceasta a fost dispusă eronat sau dacă neregularitățile au fost înlăturate în termenul acordat potrivit alin. (3).*

(8) *În caz de admitere, cauza se retrimite completului inițial investit.”*

31. În opinia autorilor excepțiilor de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 referitor la statul român, art. 1 alin. (5) în componenta privind neclaritatea și imprevizibilitatea, art. 11 referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 15 alin. (1) referitor la imposibilitatea de a beneficia de drepturile consacrate prin Constituție și prin celelalte legi, art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 privind tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 privind dreptul de acces liber la justiție și la un proces echitabil, art. 24 referitor la dreptul la apărare, art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți, art. 124 referitor la înlăturarea justiției și art. 148 referitor la integrarea în Uniunea Europeană, precum și art. 6 paragraful 1 privind dreptul la un proces echitabil, art. 13 referitor la dreptul la un remediu efectiv și art. 14 privind interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

32. Examinând excepția de neconstituționalitate, cu referire la **rațiunea reglementării procedurii verificării și regularizării cererii de chemare în judecată**, Curtea amintește că, potrivit pct. II lit. D.1. — *Sesizarea instanței* — din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.527 din 12 decembrie 2007 pentru aprobarea *Tezelor prealabile ale proiectului Codului de procedură civilă*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 27 decembrie 2007, „*Cartea a II-a a Codului de procedură civilă, dedicată procedurii contencioase, în fața primei instanțe și în căile de atac, va fi regândită astfel încât să crească eficiența activității de judecată și să se reducă durata procesului civil, cu asigurarea tuturor garanțiilor procesuale. Astfel, declanșarea propriu-zisă a procesului civil, marcată prin fixarea primului termen de judecată, va fi condiționată de existența unei cereri de*

chemare în judecată care îndeplinește toate condițiile de formă și de fond prevăzute de lege. Înainte de a se stabili primul termen de judecată — ce va deveni momentul de referință în declanșarea procesului — și de a fi comunicată părâtului, cererea de chemare în judecată este supusă unui control „administrativ” al completului, aleatoriu stabilit, și unei proceduri de completare și corectare a lipsurilor cererii, în interiorul unui termen stabilit de instanță. În acest fel, se vor evita comunicarea către partea adversă a unor cereri informale, cu cheltuielile aferente angajării unui avocat, precum și introducerea în circuitul procesual al instanțelor a unor asemenea cereri. Această fază premergătoare, presupunând corespondența scrisă numai cu autorul cererii de chemare în judecată, se va finaliza: — fie prin conformarea la cerințele stabilite conform legii de instanță și fixarea primului termen de judecată, cu citarea părâtului; — fie, în cazul în care obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite, prin anularea cererii, printr-o încheiere dată în camera de consiliu. Desigur, în acest caz, ca o garanție a respectării legii, reclamantul va avea la îndemână posibilitatea de a solicita reexaminarea încheierii de anulare.”

33. De asemenea, Curtea reține că formalismul excesiv la care fac referire autorii excepției de neconstituționalitate reprezintă, în realitate, așa cum s-a arătat Curtea în Decizia nr. 167 din 16 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 525 din 6 iulie 2017, paragraful 19, instituirea unei discipline procesuale, tocmai pentru a garanta respectarea principiului accesului liber la justiție, a dreptului la un proces echitabil și a dreptului la apărare. În privința cererii de chemare în judecată, Curtea a statuat că procedura regularizării cererii de chemare în judecată este justificată prin prisma finalității legitime urmărite de către legiuitor, și anume fixarea corectă a cadrului procesual, în vederea evitării acordării de noi termene de judecată pentru complinirea lipsurilor, ceea ce conduce atât la asigurarea dreptului de apărare al părâtului, aflat în deplină cunoștință de cauză cu privire la obiectul cererii, motivele invocate și probele solicitate, cât și la asigurarea celerității procesului, permițând, astfel, desfășurarea judecății într-un termen optim și previzibil, în sensul art. 6 din Codul de procedură civilă, element component al termenului rezonabil, reglementat de art. 21 alin. (3) din Constituție.

34. Referitor la diversele critici privind lipsa de **previzibilitate și claritate** a întregii proceduri a regularizării cererii de chemare în judecată, Curtea reține, cu titlu general, că acestea tind să ignore un principiu care este pe deplin recunoscut și aplicat în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului. Astfel, în Decizia nr. 764 din 28 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 124 din 8 februarie 2018, Curtea a reținut că „una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative (Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele

care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate fi dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013). Totodată, prin Decizia nr. 772 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 3 mai 2017, paragrafele 22 și 23, Curtea Constituțională a reținut că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoniu și Militaru Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, și Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi SRL și alții împotriva Italiei*, paragraful 109). Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor”.

35. În aplicarea acestor considerente la prezenta cauză, Curtea reține că argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate prin care se invocă o presupusă neclaritate a dispozițiilor criticate, lipsa de corelare cu alte dispoziții legale sau chiar contradicții, sunt formulate cu ignorarea faptului că, oricât de clar ar fi redactate normele juridice criticate, există un element inevitabil de interpretare judiciară.

36. În plus, Curtea reamintește că, potrivit competenței sale, examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins violate, iar nu compararea prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției. Procedându-se altfel s-ar ajunge, inevitabil, la concluzia că, deși fiecare dintre dispozițiile legale este constituțională, numai coexistența lor ar pune în discuție constituționalitatea uneia dintre ele. Rezultă, deci, că nu ne aflăm în prezența unei chestiuni privind constituționalitatea, ci a unei simple contrarietăți între norme

legale din același domeniu, coordonarea legislației în vigoare fiind de competența autorității legiuitoare (a se vedea, în acest sens, deciziile Curții Constituționale nr. 81 din 25 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 8 iulie 1999, nr. 409 din 3 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 26 august 2014, nr. 262 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 427 din 16 iunie 2015).

37. De asemenea, în contextul criticilor de neconstituționalitate potrivit cărora neclaritatea dispozițiilor criticate permite arbitrariul judecătoresc, Curtea reamintește că, în Decizia nr. 583 din 29 septembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 857 din 18 noiembrie 2015, paragraful 15, și în Decizia nr. 167 din 16 martie 2017, paragraful 19, precitată, a constatat că instanțele de judecată sunt singurele competente să aprecieze, în concret, în ce măsură anumite lipsuri ale cererii de chemare în judecată au o suficientă gravitate pentru a justifica anularea cererii în procedura regularizării.

38. Autorii mai susțin că, din perspectiva prevederilor **art. 16 privind egalitatea în drepturi**, de vreme ce modul de tratare a cererilor lor depinde de instanța la care au formulat cererea, se ajunge la un tratament discriminatoriu al justițiabililor. Curtea reține că, în procesul de interpretare și aplicare a legilor, instanțele judecătorești pot ajunge, în mod inevitabil, la soluții care *prima facie* nu sunt perfect consistente între ele. Dar aceasta se datorează unor factori precum necesitatea de a pronunța soluții care să țină seama de particularitățile fiecărui caz, de diferențele personale și instituționale care, în niciun caz, nu pot avea semnificația unui tratament discriminatoriu aplicabil justițiabililor. Și, în orice caz, legiuitorul constituant a stabilit, în sarcina Înaltei Curți de Casație și Justiție, obligația de a asigura

interpretarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, în caz de practică neunitară.

39. Cu referire la criticile formulate din perspectiva **art. 21 privind liberul acces la justiție și dreptul la un proces echitabil, precum și a prevederilor art. 24 referitor la dreptul la apărare**, Curtea reiterează jurisprudența sa, reprezentată, de exemplu, de Decizia nr. 264 din 10 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 508 din 6 iulie 2016, Decizia nr. 708 din 27 noiembrie 2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 44 din 19 ianuarie 2015, Decizia nr. 410 din 3 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 567 din 30 iulie 2014, Decizia nr. 479 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 23 ianuarie 2014 sau Decizia nr. 580 din 29 septembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 5 noiembrie 2015, prin care a constatat că dispozițiile care reglementează procedura regularizării cererii de chemare în judecată nu înfrâng prevederile referitoare la dreptul la un proces echitabil sau dreptul la apărare, întrucât procedura specială vizată nu se referă la fondul cauzelor, respectiv la drepturile civile, cum cere art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ci numai la aspectele de ordin pur legal, a căror examinare nu face cu nimic necesară o dezbatere, cu citarea părților.

40. Cu referire la criticile formulate din perspectiva principiului **proporționalității**, Curtea reamintește că, în Decizia nr. 167 din 16 martie 2017, paragraful 20 și în Decizia nr. 708 din 27 noiembrie 2014, paragraful 27, precitate, a reținut că anularea cererii reclamantului nu constituie o ingerință disproporționată în dreptul său de acces la instanță, deoarece partea este informată atât asupra omisiunii sale, cât și cu privire la sancțiunea susceptibilă de a-i fi aplicată.

41. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Corneliu Căileanu în Dosarul nr. 1.135/99/2017/a1 al Tribunalului Iași — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, de Oltița Manafu în Dosarul nr. 2.767/233/2017/a1 al Judecătoriei Galați, de Daniel Ilie în Dosarul nr. 30.818/3/2016/a1 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și de Borivoje Milan Srojkovic în Dosarul nr. 18.496/325/2017/a1 al Judecătoriei Timișoara — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 200 din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Iași — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Judecătoriei Galați, Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și Judecătoriei Timișoara — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 februarie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cosmin-Marian Văduva

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 59

din 13 februarie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (4), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cosmin-Marian Văduva	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și alin. (3), art. 7, art. 10 și art. 11, cu excepția tezei întâi care face trimitere la sintagma „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București în Dosarul nr. 4.517/327/2016 al Judecătoriei Tulcea — Secția civilă și penală. Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.863D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost în mod legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 2.880D/2017, nr. 2.881D/2017, nr. 2.898D/2017 și nr. 2.908D/2017, având ca obiect excepții de neconstituționalitate privind dispoziții ale Legii nr. 77/2016, excepții ridicate de Societatea Bancpost — S.A. din București în dosarele nr. 3.939/327/2016, nr. 4.516/327/2016 și nr. 4.741/327/2016 ale Judecătoriei Tulcea — Secția civilă și penală, precum și de către Alexandru Viorel Burdea, Adriana Burdea și Tedy Crestin în Dosarul nr. 25.422/302/2016 al Tribunalului București — Secția a VI-a civilă.

4. La apelul nominal, în Dosarul Curții nr. 2.898D/2017, se prezintă autorii excepției de neconstituționalitate, asistați de avocat Ioan Lungu, cu împuternicire depusă la dosar, precum și, în calitatea de reprezentant al părții Societatea Banca Comercială Română — S.A. din București, avocat Mihaela Ceaușescu, cu împuternicire depusă la dosar.

5. Având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 2.880D/2017, nr. 2.881D/2017, nr. 2.898D/2017 și nr. 2.908D/2017 la Dosarul nr. 2.863D/2017. Reprezentantul Ministerului Public și avocații prezenți sunt de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 2.880D/2017, nr. 2.881D/2017, nr. 2.898D/2017 și nr. 2.908D/2017 la Dosarul nr. 2.863D/2017, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul avocatului autorilor excepției de neconstituționalitate care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (4) din Legea nr. 77/2016. Domnul avocat

arată că destinatarii Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2009 privind unele măsuri în vederea implementării programului *Prima casă* sunt discriminați față de cetățenii care au contractat credite în temeiul Legii nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiții imobiliare, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, Codului civil de la 1864 și Codului civil, care reglementează împrumutul de consumațiune și contractul de credit, întrucât nu pot beneficia de teoria impreviziunii, așa cum este aceasta reglementată de Legea nr. 77/2016. Domnul avocat susține că și consumatorii care au contractat credite în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2009 au dreptul de a beneficia de teoria impreviziunii, așa cum este aceasta reglementată de Legea nr. 77/2016 și că, prin urmare, prevederile art. 1 alin. (4) ale acesteia sunt discriminatorii. La final depune și concluzii scrise.

7. În continuare, președintele acordă cuvântul reprezentantei părții Societatea Banca Comercială Română — S.A. din București, care solicită respingerea excepției, pentru că debitorii care au contractat credite în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2009 nu se află în aceeași situație juridică și economică cu debitorii care au contractat credite pentru achiziția de locuințe în temeiul altor acte normative. Astfel, creanțele rezultate din executarea silită a creditelor acordate prin Programul *Prima Casă* sunt creanțe bugetare, și nu creanțe obișnuite, așa cum sunt creanțele din celelalte acte normative în temeiul cărora se pot acorda credite pentru consumatori.

8. Doamna avocat face trimitere la preambulul Legii nr. 77/2016, potrivit căruia aceasta reprezintă o implementare a Directivei 2014/17/UE care exceptează de la aplicare anumite categorii de credite cărora li se subsumează și Programul *Prima Casă*, întrucât acesta a fost destinat facilitării accesului persoanelor la achiziția de imobile, contractul de credit se încheie numai ulterior aprobării garanției de către Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii și creditele respective vizează un public restrâns, format din persoane fizice care nu dețin în proprietate locuințe cu suprafață mai mare de 50 m².

9. Dacă, ipotetic, s-ar admite că pot fi date în plată și bunurile achiziționate în cadrul Programului *Prima Casă*, ar fi imposibil din punct de vedere juridic, având în vedere că banca nu este singurul titular al dreptului de ipotecă de rang I. Proprietarul ar trebui să transfere către stat proprietatea acestuia, având în vedere că statul, ca titular al ipotecii legale, este primul înscris în cartea funciară. Într-o atare situație, statul plătește băncii 50% din valoarea creditului, conform contractului de garantare, iar banca nu ar mai avea, în temeiul art. 3 din Legea nr. 77/2016, dreptul de a cere împrumutului vreo compensație nici cu privire la restul de 50% din valoarea principalului sumei împrumutate și nici a dobânzilor și comisioanelor. Prin urmare, o asemenea eventualitate contravine dreptului de proprietate privată garantat de art. 44 din Constituție, precum și de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

10. În încheiere, doamna avocat mai arată că beneficiarii programului *Prima Casă* se află și din punct de vedere economic

Într-o situație diferită de cei care au contractat credite în baza altor acte normative, cum ar fi obligația de a achita un avans de numai 5% din suma împrumutată, față de avansul de minimum 15% dintr-un contract de credit ipotecar obișnuit și dobânda care este jumătate din dobânda care se percepe într-un contract de credit ipotecar obișnuit. În aceste condiții, nu se încalcă prevederile art. 16 din Constituție și, ca atare, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. La final depune și concluzii scrise.

11. Președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, arătând că nu se creează discriminare între diferitele categorii de persoane care au contractat credite, acestea aflându-se în situații distincte.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

12. Prin sentințele civile nr. 1.413 din 22 mai 2017, nr. 1.148 din 28 aprilie 2017, nr. 1.147 din 28 aprilie 2017 și nr. 1.166 din 2 mai 2017, pronunțate în dosarele nr. 4.517/327/2016, nr. 3.939/327/2016, nr. 4.516/327/2016 și nr. 4.741/327/2016, **Judecătoria Tulcea — Secția civilă și penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și alin. (3), art. 7, art. 10 și art. 11, cu excepția tezei întâi care face trimitere la sintagma „precum și din devalorizarea bunurilor imobile”, din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite.** Excepțiile de neconstituționalitate formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 2.863D/2017, nr. 2.880D/2017, nr. 2.881D/2017 și nr. 2.908D/2017.

13. Prin Încheierea din 16 noiembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 25.422/302/2016, **Tribunalul București — Secția a VI-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.898D/2017.

14. Excepțiile au fost invocate de Societatea Bancpost — S.A. din București, în cauze având ca obiect soluționarea contestațiilor referitoare la îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a procedurii reglementate de Legea nr. 77/2016, iar, în Dosarul Curții nr. 2.898D/2017, excepția de neconstituționalitate a fost ridicată, în faza apelului, într-o cauză având ca obiect soluționarea unei acțiuni formulate, în temeiul Legii nr. 77/2016, de către Alexandru Viorel Burdea, Adriana Burdea și Tedy Crestin, în calitate de **consumatori**.

15. În motivarea excepțiilor de neconstituționalitate se arată că prevederile art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016 sunt contrare art. 15 alin. (2) din Constituție, întrucât consacră efectul retroactiv al legii, în totalitatea sa. Astfel, Legea nr. 77/2016 este aplicabilă contractelor de credit încheiate anterior intrării sale în vigoare, precum și executărilor silite demarate anterior acestui moment, indiferent de stadiul lor.

16. Autoarele excepției susțin că legea nouă adaugă raportului juridic născut sub imperiul legii vechi o instituție juridică cu caracter de noutate față de dispozițiile legale aplicabile la data încheierii raportului juridic avute în vedere de părți. Prin aplicarea legii noi se ajunge, așadar, la o altă consecință, la alte efecte ale contractului și la un alt mecanism de stingere a obligațiilor, decât cele prevăzute de legea sub imperiul căreia au fost încheiate contractele. Atunci când s-a încheiat contractul de credit, părțile au convenit ca debitorul să se oblighe să restituie sumele de bani primite cu titlu de împrumut. Ulterior, în viața contractului intervine legiuitorul și,

împotriva voinței creditorului, conferă debitorului dreptul ca acesta să se libereze de obligația sa față de creditor printr-un alt bun decât cel la care s-a așteptat și se așteaptă în mod legitim creditorul, fără să distingă după cum bunul este afectat sau nu de alte sarcini ori de stadiul în care acesta se găsește, ori să solicite creditorului stingerea tuturor obligațiilor în cazul în care bunul imobil afectat garanției creditorului a fost, deja, supus procedurii de executare silită.

17. În continuare, se susține că art. 6 alin. (6) din Codul civil a clarificat noțiunea de „situație juridică”, valorificând experiența doctrinară și jurisprudențială în materie, iar ipoteza reglementată de art. 3 din Legea nr. 77/2016 nu poate să fie calificată drept o situație juridică, respectiv un „statut” personal sau real. Prin urmare, în cazul în care contractele au fost încheiate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 77/2016, nu se poate aplica art. 11 în forma actuală, adică nu se poate institui în sarcina profesionistului obligația de a prelua cu titlu de dare în plată imobilul afectat garanției, cu efect liberatoriu pentru întreaga creanță, pentru că un asemenea efect al contractului nu era prevăzut de lege la data stabilirii obligațiilor, respectiv la data încheierii contractului. Or, dacă art. 11 prevede că dispozițiile noii legi se aplică inclusiv contractelor în curs de derulare, adică și celor încheiate înainte de intrarea în vigoare a legii, înseamnă că textul este neconstituțional pentru că înfrânge principiul neretroactivității legii noi. În concluzie, pentru contractele încheiate înainte de data intrării în vigoare a Legii nr. 77/2016 nu pot fi avute în vedere alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea sub imperiul căreia au fost încheiate.

18. Autoarele excepției apreciază că se încalcă și art. 16 alin. (1) din Constituție. Prin Legea nr. 77/2016 se instituie un tratament discriminatoriu al creditorilor față de consumatorii care au încheiat contracte de credit garantate cu ipotecă, întrucât acestea pun creditorul într-o poziție de inferioritate, câtă vreme transferul dreptului de proprietate nu este condiționat de acordul creditorului pentru dobândirea imobilului. Consumatorului i se recunoaște dreptul absolut de a se libera de datorie prin simplul transfer al imobilului constituit drept garanție, fără a ține cont de interesul și opțiunea creditorului, situație de natură să îl plaseze într-o poziție privilegiată pe debitor, cu nesocotirea dispozițiilor constituționale.

19. De asemenea, art. 1 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 încalcă prevederile art. 16 din Constituție. Astfel, prin excluderea creditelor acordate prin programul *Prima casă* de la aplicarea prevederilor Legii nr. 77/2016, se creează o vădită discriminare între cetățenii care au contractat credite prin acest program și ceilalți cetățeni, care au contractat credite în baza altor acte normative, fără o justificare rezonabilă.

20. Neconstituționalitatea art. 7 din Legea nr. 77/2016 decurge, în primul rând, din încălcarea dreptului la apărare și a accesului la justiție, având în vedere că obiectul contestației este limitat strict la condițiile de admisibilitate prevăzute în art. 4 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 — dispoziții care sunt neconstituționale în raport cu libertatea economică și dreptul de proprietate. Practic, deși creditorul are dreptul de a contesta notificarea cu privire la transmiterea dreptului de proprietate asupra imobilului afectat garanției, prin darea în plată, acesta nu poate formula nicio apărare cu privire la drepturile sale și cu privire la aspectele particulare ale speței care ar putea conduce, eventual, la o inadmisibilitate a notificării. Având în vedere că, față de condițiile de admisibilitate prevăzute în lege, se conferă un drept general tuturor consumatorilor, fără a se avea în vedere o reechilibrare a contractului, în contextul în care executarea acestuia ar deveni prea oneroasă pentru consumator, din diverse circumstanțe excepționale, limitarea obiectului contestației strict la aceste motive echivalează, în cele din urmă, cu o îngădire nejustificată a dreptului la apărare și a accesului la justiție, care, în aceste condiții, devin ineficace și iluzorii.

Aceasta reprezintă și o încălcare a dreptului la un proces echitabil consacrat de art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

21. Autoarele excepției mai susțin că, prin dispozițiile criticate, se aduce o atingere nepermisă dreptului de proprietate privată al creditorului asupra sumelor de bani acordate cu titlu de împrumut, sume care nu se vor mai restitui în integralitate, ca urmare a aplicării Legii nr. 77/2016. Or, creditorii dețin un drept de proprietate asupra întregii sume acordate cu titlu de împrumut, iar dispozițiile legale prin care se prevede recuperarea creanței numai în limita valorii imobilului adus în garanție și supus transferului forțat de proprietate echivalează cu o expropriere, câtă vreme nu se va recupera toată suma acordată. Această expropriere nu se produce în conformitate cu dispozițiile constituționale, întrucât pierderea dreptului de proprietate asupra creanței nu este compensată de o prealabilă și dreaptă despăgubire, și nici nu operează pentru o cauză de utilitate publică, stabilită conform legii.

22. În speță, dreptul consumatorului este unul discreționar, deoarece acesta poate alege în orice moment obligarea instituției creditoare la achiziționarea imobilului. Privarea de bun nu are loc pe baza unui act al vreunei administrații, ci pe temeiul voinței unui particular, ceea ce face ca această ingerință să fie una arbitrară, întrucât particularul, respectiv consumatorul nu este obligat să urmărească vreun interes public, ci numai interesele sale private, atunci când solicită privarea instituției creditoare de bunul său.

23. Limitarea gravă adusă dreptului de proprietate prin mecanismul dării în plată nu se încadrează în limitele permise de art. 53 din Constituție, pierderea dreptului de proprietate nefiind proporțională cu scopul urmărit, elementul de protecție socială neregăsindu-se în condițiile de admisibilitate prevăzute de lege.

24. În consecință, prin instituirea dării în plată cu efect liberatoriu, în lipsa consimțământului creditorului, la deplina discreție a consumatorului și fără a fi prevăzute condiții minime de admisibilitate care să se refere la dificultățile financiare ale consumatorului, se încalcă dreptul de proprietate privată a creditorului.

25. Deși accesul liber la o activitate economică și libera inițiativă sunt garantate prin art. 45 din Constituție, dispozițiile legale criticate limitează această garanție sub două aspecte. Operațiunile de creditare, care reprezintă unele dintre activitățile principale ale creditorilor, sunt limitate sub aspectul operațiunilor de recuperare a sumelor acordate, în baza cărora au fost întocmite planurile de profitabilitate, cu atât mai mult cu cât legea afectează contractele și executările anterioare intrării sale în vigoare. Cel de-al doilea aspect vizează transformarea forțată a creditorului într-un „vehicul imobiliar”, deși nu a exprimat liber o astfel de inițiativă economică. Banca nu are ca obiect principal de activitate desfășurarea activităților comerciale privitoare la imobile, iar, prin transferul forțat al proprietății asupra imobilelor, va fi obligată să desfășoare această activitate neprevizionată.

26. Nu are relevanță faptul că instituția de credit a primit un bun imobil drept garanție a obligației de rambursare a creditului, ori, în cazul executării silită a bunului, prețul de adjudecare, întrucât intenția de la momentul constituirii ipotecii nu este aceea de a dobândi acest imobil în proprietate, ci doar de a avea o preferință înaintea altor creditori în ceea ce privește sumele valorificate din vânzarea respectivului bun ipotecat, indiferent în mâinile cui s-ar afla la momentul valorificării. Dreptul de ipotecă, înțeles ca drept real accesoriu, nu schimbă obiectul creanței pe care o garantează, în speță, fiind un drept real garantând executarea unei obligații de a da o sumă de bani, ci îl pune pe creditor în poziția unui creditor preferat. Este adevărat că aceste persoane juridice pot deține imobile în proprietate, dar astfel de

imobile sunt deținute ca bază a exercitării comerțului lor specific și nu ca un scop în sine al comerțului lor.

27. Din prisma art. 45, în coroborare cu art. 135 din Constituție, statul are obligația de a nu schimba sau altera scopul activității unui actor la viața economică, altfel se încalcă libertatea comerțului. Darea în plată potrivit Codului civil, respectiv preluarea în contul creanței, potrivit Codului de procedură civilă, sunt situații de excepție. Cât timp măsura se menține în limitele unei excepții este rezonabilă și proporțională scopului executării obligațiilor. Transformarea ei în regulă, prin instituirea unui drept unilateral, potestativ al consumatorului și a unei obligații corelative a creditorului de a accepta darea în plată, sub sancțiunea pronunțării unei hotărâri de către instanța de judecată, încalcă în mod evident libertatea economică a creditorului, care este silit să accepte o altă modalitate de valorificare a creanței decât aceea care rezultă din scopul activității sale și natura contractelor încheiate în realizarea acestuia (împrumuturi bănești care, potrivit principiului nominalismului, presupun restituirea întocmai a sumelor împrumutate).

28. Libera inițiativă ar însemna libertatea persoanei de a desfășura activitatea economică în modalitatea pe care aceasta o consideră cea mai potrivită pentru a-și atinge scopul, uzând de mijloacele juridice pe care le are la dispoziție. În desfășurarea activității sale economice, persoana este liberă să își aleagă partenerii contractuali și clienții. Ca o consecință, deși libertatea contractuală nu are valențe constituționale exprese, ea ar putea fi subsumată conceptului de liberă inițiativă, deoarece mijlocul juridic prin care persoana participă la viața economică este contractul ca formă de manifestare a libertății contractuale.

29. Se mai susține că, atunci când este vorba despre un raport dintre particulari, statul trebuie să reglementeze justa exercitare a drepturilor concurente și nu să supună un particular la voința arbitrară a unui alt particular. Nu sunt prevăzute condițiile în care libertatea prevăzută de art. 53 poate fi îngrădită prin instituirea dreptului consumatorului de a proceda la darea în plată, ceea ce înseamnă că dreptul consumatorului ce restrânge libertatea economică este discreționar. Măsurile propuse sunt disproporționate față de scopul urmărit. Scopul este protejarea debitorilor aflați în dificultate financiară pe când Legea nr. 77/2016 — art. 4 alin. (1) — nu prevede o astfel de condiție pentru aplicarea dării în plată cu efect liberatoriu.

30. Protejarea consumatorilor și simpla calitate de consumator a uneia dintre părțile contractului nu poate conduce la un asemenea efect drastic de încălcare a libertății economice și contractuale, cu atât mai mult cu cât elementul de protecție socială lipsește cu desăvârșire din cadrul condițiilor de admisibilitate din art. 4 alin. (1) din Legea nr. 77/2016. Aceasta cu atât mai mult cu cât acordarea de drepturi generale unei categorii largi de consumatori, fără a exista criterii clare în ce privește necesitatea consumatorului de protecție socială, poate da naștere la abuzuri din partea consumatorilor.

31. În final, se afirmă că, întrucât Legea nr. 77/2016 aduce atingere art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 44 alin. (1)–(3), art. 45 și art. 53 din Constituție, este evidentă încălcarea art. 1 din Constituție.

32. **Judecătoria Tulcea — Secția civilă și penală** apreciază că excepțiile de neconstituționalitate sunt neîntemeiate.

33. **Tribunalul București — Secția a VI-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

34. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

35. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, concluziile părților, precum și pe cele depuse, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

36. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

37. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 1 alin. (4), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 10 și art. 11, cu excepția tezei întâi care face trimitere la sintagma „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 28 aprilie 2016.

38. Se constată că motivarea autoarelor excepțiilor de neconstituționalitate nu vizează, în fapt, și dispozițiile alineatului (4) al articolului 7 din Legea nr. 77/2016, ci exclusiv alineatele (1)—(3) și (5)—(6) ale acestuia. Prin urmare, în soluționarea prezentei cauze, Curtea constată că este învestită exclusiv cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (1)—(3) și (5) și (6) din Legea nr. 77/2016, și nu se va pronunța cu privire la constituționalitatea prevederilor art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016.

39. De asemenea, verificând dispozitivele actelor de sesizare ale Judecătoria Tulcea — Secția civilă și penală, Curtea observă că obiect al excepției de neconstituționalitate îl reprezintă și prevederile art. 11 din Legea nr. 77/2016, cu excepția tezei întâi care face trimitere la sintagma „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*”. Prevederile art. 11 din Legea nr. 77/2016 conțin, într-adevăr, două teze, respectiv teza potrivit căreia Legea nr. 77/2016 se aplică contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare și teza potrivit căreia Legea nr. 77/2016 se aplică contractelor încheiate după această dată. Prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a constatat, însă, neconstituționalitatea sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 și nu a prevederilor tezei întâi a art. 11 din Legea nr. 77/2016. În aceste condiții, Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie *inter alia* prevederile art. 11 din Legea nr. 77/2016 și nu se va considera sesizată și cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi al Legii nr. 77/2016.

40. Prevederile supuse controlului de constituționalitate au, astfel, următorul conținut:

— Art. 1 alin. (4): „*Prevederile prezentei legi nu se aplică creditelor acordate prin programul „Prima casă”, aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 privind unele măsuri în vederea implementării programului „Prima casă”, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 368/2009, cu modificările și completările ulterioare.*”;

— Art. 3: „*Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, consumatorul are dreptul de a i se stinge datorile izvorâte din contractele de credit cu tot cu accesorii, fără costuri suplimentare, prin darea în plată a imobilului ipotecat în favoarea creditorului, dacă în termenul prevăzut la art. 5 alin. (3) părțile contractului de credit nu ajung la un alt acord.*”;

— Art. 4: „(1) *Pentru stingerea creanței izvorând dintr-un contract de credit și a accesoriilor sale prin dare în plată trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, următoarele condiții:*

a) *creditorul și consumatorul fac parte din categoriile prevăzute la art. 1 alin. (1), astfel cum acestea sunt definite de legislația specială;*

b) *cuantumul sumei împrumutate, la momentul acordării, nu depășea echivalentul în lei al 250.000 euro, sumă calculată la cursul de schimb publicat de către Banca Națională a României în ziua încheierii contractului de credit;*

c) *creditul a fost contractat de consumator cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja, reabilita un imobil cu destinație de locuință sau, indiferent de scopul pentru care a fost contractat, este garantat cu cel puțin un imobil având destinația de locuință;*

d) *consumatorul să nu fi fost condamnat printr-o hotărâre definitivă pentru infracțiuni în legătură cu creditul pentru care se solicită aplicarea prezentei legi*”;

— Art. 5 alin. (1) și (3): „(1) *În vederea aplicării prezentei legi, consumatorul transmite creditorului, prin intermediul unui executor judecătoresc, al unui avocat sau al unui notar public, o notificare prin care îl informează că a decis să îi transmită dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar, detaliind și condițiile de admisibilitate a cererii, astfel cum sunt reglementate la art. 4.*

.....
(3) *Prima zi de convocare la notarul public nu poate fi stabilită la un termen mai scurt de 30 de zile libere, perioadă în care se suspendă orice plată către creditor, precum și orice procedură judiciară sau extrajudiciară demarată de creditor sau de persoane care se subrogă în drepturile acestuia îndreptată împotriva consumatorului sau a bunurilor acestuia.*”

— Art. 7: „(1) *În termen de 10 zile de la data comunicării notificării emise în conformitate cu dispozițiile art. 5, creditorul poate contesta îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a procedurii reglementate de prezenta lege.*

(2) *Cererea se judecă în procedură de urgență, cu citarea părților, de judecătoria în circumscripția căreia domiciliază consumatorul.*

(3) *Apelul împotriva hotărârii pronunțate în conformitate cu dispozițiile alin. (2) se depune de partea interesată în termen de 15 zile lucrătoare de la comunicare și se judecă cu celeritate.*

.....
(5) *În situația în care se admite contestația formulată de creditor, părțile vor fi puse în situația anterioară îndeplinirii demersurilor prevăzute de prezenta lege.*

(6) *În termen de 10 zile de la data respingerii definitive a contestației, creditorul are obligația să se prezinte, în conformitate cu notificarea prealabilă a debitorului, la notarul public indicat în cuprinsul acesteia. Dispozițiile art. 5 alin. (4) sunt aplicabile atât în vederea transmiterii informațiilor și a înscrisurilor, cât și în vederea stabilirii datei exacte a semnării actului de dare în plată*”;

— Art. 10: „(1) *La momentul încheierii contractului translativ de proprietate, respectiv de la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive, potrivit prevederilor art. 8 sau, după caz, ale art. 9, va fi stinsă orice datorie a debitorului față de creditor, acesta din urmă neputând solicita sume de bani suplimentare.*

(2) *De dispozițiile prezentului articol beneficiază și codebitorul sau fideiusorul care a garantat obligația debitorului principal.*”;

— Art. 11: „*În vederea echilibrării riscurilor izvorând din contractul de credit [...] prezenta lege se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată.*”

41. În opinia autorilor excepțiilor de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) privind principiul supremației Constituției, art. 15 alin. (2), care prevede principiul neretroactivității, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi a cetățenilor, art. 21 privind liberul acces la justiție, art. 24 privind dreptul de apărare, art. 44 referitor la dreptul de proprietate privată, art. 45 care consacră libertatea economică, în art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi și a unor libertăți, și în art. 135 privind economia.

42. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a prevederilor **art. 11 teza întâi, raportate la prevederile art. 3 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă**, din perspectiva dispozițiilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor [...] privind neconstituționalitatea [...] unei dispoziții dintr-o lege [...] care are legătură cu soluționarea cauzei[...]*”.

43. Se observă, astfel, ca element comun situației de fapt din cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești care au sesizat Curtea în prezentele dosare, că toate contractele de credit au fost încheiate înaintea intrării în vigoare a noului Cod civil, respectiv 1 octombrie 2011. Autoarele excepției au invocat neconstituționalitatea art. 3 din Legea nr. 77/2016, fără să se raporteze, în mod distinct, așa cum a procedat Curtea în Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, la cele două ipoteze ale acestuia, respectiv cea care vizează aplicabilitatea noului Cod civil [„*Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare*”] și cea care vizează aplicabilitatea vechiului Cod civil.

44. Faptul că toate contractele de credit ce fac obiectul cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești care au sesizat Curtea în aceste dosare au fost încheiate înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil este relevant și în examinarea admisibilității, de asemenea din perspectiva art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, a excepției de neconstituționalitate a tezei a doua a art. 11 din Legea nr. 77/2016. Astfel, potrivit primei teze a acestuia, dispozițiile Legii nr. 77/2016 se aplică și contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, iar, potrivit celei de-a doua teze a art. 11, Legea nr. 77/2016 se aplică acelor contracte de credit încheiate după data intrării sale în vigoare. Așa fiind, excepția de neconstituționalitate a prevederilor **art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă**, întrucât acestea vizează contracte încheiate după intrarea în vigoare a Legii nr. 77/2016.

45. Prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a reținut că dispozițiile art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 3 teza a doua, art. 4, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 77/2016, sunt constituționale numai în măsura în care instanța judecătorească are posibilitatea și obligația de a verifica îndeplinirea condițiilor impreviziunii pentru fiecare contract de credit în parte.

46. Având în vedere dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”, faptul că, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a constatat că prevederile menționate în prealabil sunt constituționale numai în măsura în care instanța judecătorească, în condițiile manifestării opoziției creditorului, poate și trebuie să facă aplicarea teoriei impreviziunii la contractele în derulare, precum și faptul că decizia precitată a fost publicată în Monitorul Oficial anterior datei la care a fost sesizată Curtea Constituțională în dosarele conexe în prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate a prevederilor **art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1) și art. 7 alin. (1)—(3) și (5)—(6) din Legea nr. 77/2016 va fi respinsă ca inadmisibilă**.

47. În continuare, Curtea va examina pretinsa contrarietate dintre, pe de o parte, principiile și dispozițiile constituționale invocate în susținerea prezentei excepții de neconstituționalitate și, pe de altă parte, celelalte dispoziții ale Legii nr. 77/2016 criticate.

48. În analiza acestor critici, vor fi avute în vedere considerentele reținute de Curte în jurisprudența sa anterioară, în acest sens fiind, spre exemplu, deciziile nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, nr. 15 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 241 din 7 aprilie 2017, nr. 35 din 19 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 342 din 10 mai 2017, nr. 92 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 8 august 2017, nr. 93 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 382 din 22 mai 2017, nr. 94 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 4 august 2017, nr. 95 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 9 august 2017, nr. 238 din 6 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 666 din 11 august 2017, nr. 240 din 6 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 402 din 29 mai 2017, nr. 357 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 19 octombrie 2017, nr. 358 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 3 octombrie 2017, nr. 359 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 861 din 1 noiembrie 2017, nr. 367 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 564 din 17 iulie 2017 și nr. 391 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 858 din 31 octombrie 2017.

49. În ceea ce privește critica referitoare la încălcarea **art. 15 alin. (2)** din Constituție, Curtea a reținut, în Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, că „Indiferent de textul legal specific în baza căruia au fost încheiate contractele până la data de 1 octombrie 2011, ele se supun reglementării de drept comun, Codul civil din 1864, care, în mod evident, permitea aplicarea teoriei impreviziunii, în temeiul art. 969 și art. 970. Având în vedere că Legea nr. 77/2016 reprezintă o aplicare a teoriei impreviziunii la nivelul contractului de credit, prevederile acesteia nu retroactivează.” [paragraful 115].

50. Cu privire la critica raportată la art. 16 din Constituție referitor la principiul egalității, pe lângă cele reținute de Curte în paragraful 112 al Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, prin care a constatat conformitatea cu acest standard constituțional a prevederilor criticate, se observă și că, în Decizia nr. 35 din 19 ianuarie 2017 [paragraful 64], Curtea a reținut că deosebirile obiective dintre categoria profesioniștilor și cea a consumatorilor sunt suficient de relevante și semnificative încât să justifice opțiunea legiuitorului de a le aplica un regim juridic distinct.

51. Așa cum, în mod repetat, a precizat Curtea Constituțională, tratamentul este discriminatoriu atunci când, unor situații care, din perspectiva criteriilor de relevanță, sunt similare, se aplică o reglementare diferită, iar unor situații care, din perspectiva criteriilor de relevanță, sunt distincte, li se aplică un tratament nediferențiat. Totodată, Curtea a precizat că „Egalitatea în fața legii și a autorităților publice, consacrată cu titlu de principiu de art. 16 alin. (1) din Constituție, își găsește aplicare doar atunci când părțile se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic și deci instituirea aceluiași regim juridic. *Per a contrario*, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci, dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat” [A se vedea, exemplificativ, Decizia nr. 192 din 31 martie 2005,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 21 iunie 2005].

52. În analiza conformității prevederilor art. 1 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 cu dispozițiile constituționale ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în fața legii, Curtea reține, mai întâi, că problema pentru a cărei rezolvare a fost adoptată reglementarea criticată este indicată în prevederile art. 11 din Legea nr. 77/2016 — „În vederea echilibrării riscurilor izvorând din contractul de credit”. Aceste riscuri reprezintă o particularizare a fenomenului general descris de prevederile art. 1.271 alin. (2) din Codul civil care fac referire la *schimbări excepționale a împrejurărilor care ar face vădit injustă obligarea debitorilor la executarea obligației*. Legiuitorul ordinar a înțeles să echilibreze riscurile izvorând din contractul de credit prin instituirea, în favoarea consumatorului afectat de acestea, a dreptului de a i se stinge datorile izvorâte din contractele de credit cu tot cu accesorii, fără costuri suplimentare, prin darea în plată a imobilului ipotecat în favoarea creditorului (art. 3 din Legea nr. 77/2016), precum și a unor remedii judiciare, respectiv drepturile la acțiune reglementate de prevederile art. 7 și art. 8 din Legea nr. 77/2016. Toate aceste drepturi pot fi exercitate, însă, numai în condițiile și limitele astfel cum au fost stabilite de Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, precum și în jurisprudența ulterioară prin care a verificat compatibilitatea cu Constituția a Legii nr. 77/2016.

53. Odată clarificate scopul legiuitorului ordinar, precum și modalitatea prin care a înțeles să îl urmărească, Curtea observă, pe de o parte, că, în fapt, și beneficiarii Programului *Prima Casă* se pot confrunța, ulterior încheierii contractului de credit, cu „*schimbări excepționale a împrejurărilor care ar face vădit injustă obligarea lor la executarea obligației*”, așa cum dispune art. 1271 alin. (2) din Codul civil sau, în termenii Legii nr. 77/2016, cu dezechilibrarea riscurilor care izvorăsc din contractele de credit încheiate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2009 și, pe de altă parte, că aceștia sunt excluși de la aplicabilitatea Legii nr. 77/2016. Cu alte cuvinte, deși beneficiarii programului *Prima Casă* se află în aceeași situație în care se află persoanele care au contractat credite în temeiul altor acte normative și în întâmpinarea căreia legiuitorul a adoptat Legea nr. 77/2016, acesta le interzice, într-o manieră neechivocă, drepturile prevăzute de aceasta. Prin urmare, se ridică, în mod legitim, problema justificării excluderii beneficiarilor programului *Prima Casă* de la prevederile acesteia. Astfel, dacă se pot identifica rațiuni obiective în temeiul cărora legiuitorul ordinar a exclus de la folosința unui drept o categorie care, sub aspecte relevante, se află în aceeași situație cu titularii acestuia, atunci această excludere nu reprezintă o discriminare interzisă de dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție.

54. Curtea reține că, deși este indiscutabil că destinatarii programului *Prima Casă* se pot afla în acea situație care a determinat intervenția legiuitorului ordinar, respectiv dezechilibrarea riscurilor izvorând din contractul de credit, aceștia, în egală măsură, sunt beneficiarii unei protecții **speciale** din partea statului. Astfel, potrivit art. 1 alin. (1) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, „*Se aprobă programul «Prima casă», denumit în continuare Programul, ca program guvernamental care are ca obiect facilitarea accesului persoanelor fizice la achiziția sau construirea unei locuințe prin contractarea de credite garantate de stat.*” Instituirea posibilității de a contracta credite garantate de stat îi transformă, deci, pe destinatarii acestui program guvernamental într-o categorie special protejată, prin raportare la categoria largă a persoanelor fizice care contractează credite, fără să se fi prevalat de dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2009. În concluzie, **garantarea de către stat** a unor credite, solicitate de persoanele fizice în vederea achiziției sau construirii unei

locuințe reprezintă o deosebire **suficient de relevantă** încât să îndeplinească criteriile de raționalitate și obiectivitate necesare pentru a constata conformitatea cu prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție a măsurii legiuitorului de excludere a beneficiarilor Programului *Prima Casă* de la prevederile Legii nr. 77/2016.

55. Curtea mai observă că, în cauza soluționată prin Decizia nr. 571 din 19 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 979 din 11 decembrie 2017, a fost pusă în discuție conformitatea cu art. 16 din Constituție a dispozițiilor art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 77/2016, potrivit cărora „(1) Pentru stingerea creanței izvorând dintr-un contract de credit și a accesoriilor sale prin dare în plată trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, următoarele condiții: [...] c) *creditul a fost contractat de consumator cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja, reabilita un imobil cu destinație de locuință sau, indiferent de scopul pentru care a fost contractat, este garantat cu cel puțin un imobil având destinația de locuință.*”.

56. În stabilirea conformității prevederilor art. 1 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 cu dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție, sunt aplicabile *mutatis mutandis* rațiunile reținute de Curte în respingerea, în decizia anterioară, a excepției de neconstituționalitate vizând prevederile art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 77/2016. Astfel, în ambele cauze sunt criticate dispoziții care, în economia Legii nr. 77/2016, au aceeași natură, respectiv norme care instituie condiții care trebuie îndeplinite în vederea aplicării, de către instanțele judecătorești, a prevederilor Legii nr. 77/2016, iar dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. c) și, respectiv, art. 1 alin. (4) sunt criticate din perspectiva aceluiași standard constituțional, respectiv art. 16 alin. (1) din Constituție. Astfel, în Decizia nr. 571 din 19 septembrie 2017, s-a invocat instituirea unui privilegiu în favoarea destinatarilor Legii nr. 77/2016, iar în prezenta cauză se susține că prevederile art. 1 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 instituie o vădită discriminare între cetățenii care au contractat credite prin programul *Prima Casă* și ceilalți cetățeni, care au contractat credite în baza altor acte normative, fără o justificare rezonabilă.

57. La paragrafele 18 și 19 ale Deciziei nr. 571 din 19 septembrie 2017, Curtea a reținut că, indiferent de momentul la care a fost încheiat un contract de credit, sub imperiul reglementării vechiului Cod civil sau a celei din actualul Cod civil, și independent de incidența Legii nr. 77/2016 (sub aspectul îndeplinirii condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 4 din lege), instanța judecătorească care, în condițiile legii, este independentă în aprecierea sa, va putea face aplicarea teoriei impreviziunii. Așadar, în lipsa acordului părților și în temeiul art. 969 și art. 970 din Codul civil din 1864, respectiv al art. 1.271 din actualul Cod civil, instanța judecătorească va pronunța o hotărâre prin care va dispune fie păstrarea contractului de credit în forma agreată de părți la data semnării sale, fie adaptarea contractului în forma pe care instanța o decide, fie încetarea sa.

58. Așa fiind, a continuat Curtea, critica de neconstituționalitate care vizează încălcarea principiului egalității în drepturi, întrucât textul de lege criticat ar crea un privilegiu persoanelor care cad sub incidența art. 4 și, implicit, a Legii nr. 77/2016, nu este întemeiată, orice debitor al unui contract de credit, indiferent de valoarea contractului sau de scopul în care a angajat creditul, având deschisă calea unei acțiuni în justiție, întemeiată pe dispozițiile dreptului comun în materie, respectiv pe dispozițiile referitoare la teoria impreviziunii din codurile civile.

59. Aplicând aceste considerente în prezenta cauză, Curtea reține că, în condițiile în care destinatarii programului *Prima casă* au asigurat accesul la remedii impreviziunii de drept comun, excluderea acestora din câmpul de aplicare a prevederilor Legii nr. 77/2016, în interpretarea obligatorie dată acestora de către

Curtea Constituțională, nu are semnificația unei discriminări interzise de art. 16 alin. (1) din Constituție.

60. În ceea ce privește criticile formulate din perspectiva **art. 21 și art. 24 din Constituție**, și care vizează prevederile art. 7 din Legea nr. 77/2016, Curtea reamintește că, în paragraful 116 al Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, a reținut că instituția impreviziunii aplicabilă *ope legis*, pentru toate contractele încheiate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 77/2016, nu poate fi recunoscută, fiind în contradicție cu prevederile constituționale ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, precum și cele ale art. 124 privind înfăptuirea justiției.

61. În ceea ce privește criticile formulate din perspectiva prevederilor **art. 44 din Constituție**, Curtea reiterează cele reținute în paragraful 128 al Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016. Astfel, Curtea a reținut că, în jurisprudența sa (a se vedea Decizia nr. 270 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 28 iulie 2014, paragraful 19), a statuat că, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul și limitele dreptului de proprietate. De principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atributele acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (în acest sens, a se vedea și Decizia nr. 19 din 8 aprilie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 24 mai 1993). De asemenea, Curtea a statuat, prin Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, că, în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul ordinar este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind, astfel, niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Așadar, textul art. 44 din Constituție cuprinde expres în cadrul alin. (1) o dispoziție specială în temeiul căreia legiuitorul are

competența de a stabili conținutul și limitele dreptului de proprietate, inclusiv prin introducerea unor limite vizând atributele dreptului de proprietate. În aceste condiții, Curtea a reținut că dreptul de proprietate nu este un drept absolut, ci poate fi supus anumitor limitări, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție; însă, limitele dreptului de proprietate, indiferent de natura lor, nu se confundă cu însăși suprimarea dreptului de proprietate. Statul protejează dreptul de proprietate în condițiile exercitării sale cu bună-credință (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 245 din 19 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 546 din 20 iulie 2016, paragrafele 59—60). Dreptul de proprietate al instituțiilor de credit nu cunoaște nicio limitare în condițiile impreviziunii, adaptarea/încetarea contractelor neînsemnând nici măcar limitarea dreptului de proprietate.

62. Cu referire la criticile prevederilor Legii nr. 77/2016 formulate din perspectiva **art. 45 și art. 135 alin. (2) lit. b)** din Constituție, Curtea a reținut, în Decizia nr. 35 din 19 ianuarie 2017 [paragraful 65], că însuși textul art. 45 din Constituție dispune că accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora sunt garantate în condițiile legii. Or, dispozițiile criticate din Legea nr. 77/2016 se pot încadra în această categorie — în condițiile legii — legiuitorul constituant însuși acordându-i legiuitorului ordinar prerogativa de a stabili condițiile exercitării accesului liber al persoanei la o activitate economică, precum și pe cel al liberei inițiative. De altfel, Curtea Constituțională a stabilit în Decizia nr. 282 din 8 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 530 din 16 iulie 2014, că „principiul libertății economice nu este un drept absolut al persoanei, ci este condiționat de respectarea limitelor stabilite de lege, limite ce urmăresc asigurarea unei anumite discipline economice ori protejarea unor interese generale, precum și asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale tuturor.”

63. Cu privire la criticile formulate în această excepție de neconstituționalitate din perspectiva prevederilor art. 53 din Constituție, pentru identitate cu rațiunea avută în vedere de Curtea în Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016 [paragraful 130], Curtea reține că acestea nu au incidență în soluționarea prezentei cauze.

64. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi, în ceea ce privește dispozițiile art. 5 alin. (3) din Legea nr. 77/2016, și cu unanimitate de voturi, cu privire la celelalte dispoziții legale,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza a doua, precum și a dispozițiilor art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 3, art. 4 alin. (1) și ale art. 7 alin. (1)—(3) și (5)—(6) din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București în dosarele nr. 4.517/327/2016, nr. 3.939/327/2016, nr. 4.516/327/2016 și nr. 4.741/327/2016 ale Judecătorei Tulcea — Secția civilă și penală, precum și de către Alexandru Viorel Burdea, Adriana Burdea și Tedy Crestin în Dosarul nr. 25.422/302/2016 al Tribunalului București — Secția a VI-a civilă.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi, raportate la celelalte dispoziții din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale aceluiași instanțe, și constată că acestea sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Tulcea — Secția civilă și penală și Tribunalului București — Secția a VI-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 februarie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Cosmin-Marian Văduva

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 385

din 5 iunie 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea
Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, obiecție formulată de Președintele României în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Sesizarea de neconstituționalitate a fost transmisă cu Adresa nr. CP1/780/11 mai 2018, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.570/11 mai 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 704A/2018.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se arată că legea vizată a fost supusă controlului de constituționalitate în două rânduri, concretizat prin pronunțarea Deciziei nr. 61 din 13 februarie 2018 și a Deciziei nr. 251 din 19 aprilie 2018, însă, cu toate acestea, se consideră că forma rezultată după punerea de acord a legii cu decizia prin care Curtea a constatat neconstituționalitatea unor texte din aceasta conține, în continuare, o serie de dispoziții contrare art. 1 alin. (5), art. 16 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (3), art. 124, art. 125, art. 133, art. 134 și art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală.

4. Astfel, se susține că dispozițiile art. I pct. 26, pct. 28, pct. 29 și pct. 32 din legea supusă controlului de constituționalitate [referitoare la art. 40 alin. (1) lit. b), c), d), e), h) și art. 40 alin. (2) lit. a), b), c), d), e), f) și j) din Legea nr. 317/2004] încalcă prevederile art. 125 alin. (2), art. 133 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1), (2) și (4) din Legea fundamentală. Pct. 26 și 28 ale art. I abrogă art. 35 lit. d) teza finală, respectiv art. 36 alin. (1) lit. d) și f) din Legea nr. 317/2004, dispoziții referitoare la unele atribuții ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii (CSM). Prin art. I pct. 32, o serie de atribuții ce aparțin în prezent Plenului CSM sunt conferite secțiilor CSM pentru judecători și procurori, ca urmare a unor modificări legislative operate în planul Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și al Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară. Astfel, potrivit noilor reglementări, celor două Secții ale CSM le vor aparține atribuții care, în prezent, revin Plenului CSM. Or, potrivit art. 125 alin. (2), art. 134 alin. (1), (2) și (4) și art. 1 alin. (4) din Constituție, dar și jurisprudenței Curții Constituționale în materie (Decizia nr. 374/2016), CSM este organism colegial și autoritate publică de rang constituțional, fiind, în calitatea sa de garant al independenței justiției, entitatea care gestionează, prin intermediul Institutului Național al Magistraturii, selecția judecătorilor și procurorilor. Totodată, Curtea a arătat, în Decizia nr. 45/2018, că, în accepțiunea art. 134 alin. (1) din Constituție, numirea în funcție a procurorilor definitivii se face prin decret prezidențial, la propunerea CSM, iar a celor stagiați, de către CSM prin

hotărâre, precum și că „promovarea judecătorilor atât în funcții de execuție, cât și în funcții de conducere se realizează de CSM”. Trimiterile pe care legiuitorul constituant le face la legea organică a CSM nu pot avea decât semnificația unor explicații suplimentare ale modalităților de realizare, sub aspect procedural, a atribuțiilor CSM, respectiv ale secțiilor sale, și a unor atribuții noi de rang legal, dar complementare și nu contrare celor de rang constituțional, care nu pot afecta ori împieta rolul constituțional stabilit pentru CSM.

5. Aceasta deoarece, potrivit normelor invocate din Legea fundamentală, competența generală de garant al independenței justiției aparține Plenului CSM, ca organism colectiv reprezentativ al autorității judecătorești, iar secțiile au doar o competență specială, de atribuire, limitată numai la răspunderea disciplinară a magistraților.

6. Totodată, din analiza coroborată a dispozițiilor art. 133 alin. (2) lit. a) cu cele ale art. 134 alin. (2) din Legea fundamentală, rezultă faptul că cele două secții ale CSM nu se compun din toți membrii Consiliului, ci exclusiv din cei 14 membri aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat, Secția pentru judecători fiind compusă din 9 judecători, iar Secția pentru procurori din 5 procurori. Modul de constituire a secțiilor reflectă rolul constituțional al acestora, stabilit de art. 134 alin. (2) din Constituție, acesta fiind exclusiv în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, ca element specific, particular, al rolului general al CSM care, în ansamblul său, este garantul independenței justiției. Aceasta este rațiunea pentru care, atunci când legiuitorul constituant a utilizat sintagma *Consiliul Superior al Magistraturii*, a avut în vedere Plenul CSM, în timp ce, atunci când a reglementat răspunderea disciplinară a magistraților, a trimis *expressis verbis* la secțiile Consiliului.

7. Așadar, atât timp cât Constituția a prevăzut o competență generală pentru Plenul CSM, ca organ colegial și reprezentativ, și doar o competență de atribuire pentru secțiile sale, nu se poate admite ca, prin lege organică, atribuțiile stabilite la nivel constituțional pentru a fi exercitate de Plen să fie exercitate de către secții și nici ca secțiile CSM să primească alte atribuții care fie sunt contrare, fie depășesc rolul constituțional stabilit în art. 134 alin. (2) din Constituție. În caz contrar, ar însemna acceptarea funcționării *de facto* a două structuri de tip CSM — una pentru judecători și una pentru procurori, ceea ce ar afecta unicitatea și reprezentativitatea CSM, ar accentua semnificativ „corporatismul” decizional al secțiilor și ar afecta independența justiției și principiul constituțional al cooperării loiale în cadrul autorității judecătorești.

8. În concluzie, se afirmă că CSM este o autoritate constituțională instituită în sfera autorității judecătorești care exercită colectiv, în ansamblul său, o serie largă de atribuții constituționale și legale, în timp ce secțiile exercită doar acele atribuții pe care Constituția le-a încredințat în mod expres acestora, precum și alte atribuții de natură legală, dar care sunt în strânsă legătură cu rolul constituțional al acestora, prevăzut de art. 134 alin. (2) din Constituție. În alte sisteme constituționale, unde constituantul a intenționat să marcheze o distincție netă între corpul profesional al judecătorilor și corpul profesional al procurorilor, au fost create chiar prin Legea fundamentală consilii judiciare distincte. *De lege lata*, nu aceasta este situația în România și, prin urmare, o lege organică nu

poate institui o reglementare *contra constitutionem*. Aplicând *ad similibus* acest raționament, ar însemna ca și comisiile parlamentare, organe interne de lucru ale Parlamentului, să se substea acestuia în exercitarea atribuției de adoptare a legilor, ceea ce, evident, nu poate fi acceptat.

9. Cu privire la dispozițiile **art. 1 pct. 37 și pct. 41** din legea examinată, prin care se modifică art. 45 alin. (4), respectiv se introduce un nou articol, art. 45¹, în Legea nr. 317/2004, se apreciază că încalcă prevederile art. 1 alin. (5) și ale art. 21 din Constituție, deoarece, pe de o parte, nu instituie un termen clar și cât mai scurt în care inspectorul-șef confirmă sau infirmă rezoluția de clasare în urma verificărilor preliminare și, pe de altă parte, stabilesc un dublu control exercitat de către inspectorul-șef al Inspecției Judiciare asupra rezoluției de clasare, de natură a întârzia nejustificat exercitarea dreptului de acces la instanță.

10. Dispozițiile **art. 1 pct. 49**, prin care este introdus art. 48¹ din Legea nr. 317/2004, încalcă, datorită lipsei de claritate, precizie și predictibilitate, exigențele specifice principiului legalității, consacrat de art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală. Textul nou-introdus este apt să creeze un conflict de competențe între cele două secții ale CSM și inspectorul-șef, deoarece ambele subiecte de drept au posibilitatea de a stabili, în același timp, termene mai scurte în cauze urgente sau care prezintă un interes public deosebit. Dincolo de alte neclarități de ordin procedural ce rezultă din cuprinsul noului art. 48¹ din Legea nr. 317/2004, se evidențiază faptul că stabilirea prin lege a posibilității ca secțiile CSM să intervină în activitatea Inspecției Judiciare pentru a dispune scurtarea sau prelungirea termenelor în anumite cauze urgente sau de interes public deosebit generează o contradicție de natură legislativă, având în vedere că, la adoptarea legii, intenția legiuitorului a fost, potrivit expunerii de motive, creșterea rolului Inspecției Judiciare și asigurarea independenței sale operaționale față de CSM.

11. Referitor la **art. 1 pct. 54**, prin care se modifică art. 52 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 și potrivit căruia, în esență, măsura suspendării din funcție a magistratului poate fi oricând reevaluată, pe durata judecării acțiunii disciplinare, până la pronunțarea hotărârii de către secția corespunzătoare, se afirmă faptul că nu respectă cerințele privitoare la calitatea legii, fiind imposibil de dedus, pe cale de interpretare, elementele substanțiale ale procedurii care ar face efectivă această prevedere, și anume cine poate solicita această reevaluare. În plus, textul criticat cuprinde o contradicție vădită: deși teza a doua a alin. (1) al art. 52 prevede că măsura suspendării poate fi reevaluată oricând pe durata judecării acțiunii disciplinare, totuși, reevaluarea suspendării poate avea loc doar „până la pronunțarea hotărârii, de către secția corespunzătoare”, hotărâre care poartă asupra existenței unei abateri disciplinare, și nu asupra suspendării din funcție a magistratului. Cu toate că modificările aduse prin art. 1 pct. 55 din legea criticată întăresc ideea accesului liber la justiție, acestea nu sunt de natură a clarifica contradicția mai sus relevată, întrucât și acestea limitează în timp dreptul magistratului suspendat din funcție de a solicita reevaluarea suspendării sale dincolo de pragul stabilit prin art. 1 pct. 54 teza a doua, și anume „până la pronunțarea hotărârii, de către secția corespunzătoare”, ceea ce afectează, în final, principiul legalității, în componenta sa privind calitatea legii, stabilit de art. 1 alin. (5) din Constituție.

12. **Art. 1 pct. 61**, prin care se modifică alin. (1)–(5) ale art. 55 în sensul introducerii unui nou caz de revocare din funcția de membru ales al CSM ca urmare a retragerii încrederii de către majoritatea judecătorilor sau procurorilor sau, după caz, care funcționează efectiv la instanțele și parchetele pe care aceștia îl reprezintă, este contrar prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5), art. 133 și ale art. 134, coroborate cu art. 124, art. 125 și art. 147 alin. (4). În plus, prin Decizia nr. 196/2013, Curtea Constituțională a pus în evidență că, în baza mandatului reprezentativ, membrul CSM este alesul și reprezentantul întregii categorii ale cărei interese sunt reprezentate de organul colegial din care acesta face parte și nu poate fi revocat decât

în condițiile nerespectării atribuțiilor în cadrul acestuia, iar nu a mandatului încredințat de alegătorii săi. Ca atare, instituția revocării ca urmare a retragerii încrederii încalcă mandatul reprezentativ al membrului ales al CSM, iar posibilitatea ca acesta să fie revocat doar prin asumarea prin semnătură olografă a unei propuneri de retragere a încrederii, în absența unui vot în cadrul organismului colegial, echivalează și cu încălcarea principiului legalității consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa privind asigurarea securității raporturilor juridice.

13. Dispozițiile **art. 1 pct. 70** din legea criticată, prin care se modifică art. 65 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, încalcă, potrivit susținerilor autorului obiecției, prevederile art. 1 alin. (5) și ale art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție. Aceasta deoarece textul prestabilește calitatea de judecător a inspectorului-șef al Inspecției Judiciare și pe cea de procuror a inspector-șef-adjunct; or legiuitorul nu poate institui o diferențiere în cadrul aceleiași categorii profesionale a magistraților, sub aspectul vocației de a fi numit în funcția de inspector-șef doar în favoarea judecătorilor și a vocației de a fi numit în funcția de inspector-șef-adjunct doar în favoarea procurorilor, fără a contraveni principiului nediscriminării. Această modalitate discriminatorie de stabilire a regulilor pentru ocuparea principalelor funcții de conducere ale Inspecției Judiciare afectează independența operațională internă a Inspecției Judiciare, precum și imparțialitatea activității acestei structuri, având în vedere faptul că legiuitorul trebuie să asigure, pentru numirea conducerii Inspecției Judiciare, un proces de selecție care să reflecte atribuțiile acestei structuri, exercitate în egală măsură în privința ambelor categorii de magistrați. Prin urmare, la concursul organizat de CSM pentru funcția de inspector-șef ar trebui să aibă posibilitatea să se înscrie atât candidați judecători, cât și candidați procurori. În plus, textul nu cuprinde nicio referire cu privire la procedura de revocare a inspectorului-șef-adjunct, în condițiile în care, în privința revocării inspectorului-șef, sunt aplicabile condițiile prevăzute la art. 1 pct. 77.

14. Prevederile **art. 1 pct. 74 și pct. 78** din legea supusă controlului sunt criticate prin raportare la prevederile art. 1 alin. (5), art. 133 alin. (1) și (3) din Constituție, deoarece elimină din procedura de concurs pentru ocuparea funcției de inspector-șef al Inspecției Judiciare proba scrisă și testul psihologic (art. 1 pct. 74), pe de o parte, iar, pe de altă parte, prevăd că desemnarea de către inspectorul-șef a persoanelor din conducerea Inspecției Judiciare se face în urma unei simple evaluări a proiectelor de management specifice fiecărui post de conducere, fără a stabili în mod clar, precis vreun criteriu obiectiv de evaluare (art. 1 pct. 78). Se apreciază că modificările referitoare la procedura de numire în funcțiile de conducere ale Inspecției Judiciare indică o relativizare a standardelor profesionale impuse Inspecției Judiciare și promovează subiectivismul, cu consecința eliminării independenței sale operaționale și a afectării calității activității acestei structuri în materia răspunderii magistraților. Prin urmare, se pun în pericol independența justiției și însuși rolul constituțional al CSM. Totodată, desemnarea echipei de conducere se face de către inspectorul-șef pe criterii subiective, arbitrare, ceea ce creează o dependență totală a tuturor mandatelor de conducere din cadrul Inspecției Judiciare de mandatul inspectorului-șef, aceasta reprezentând o încălcare a principiului asigurării securității raporturilor juridice în exercitarea mandatelor de conducere de către inspectorii judiciari.

15. În sfârșit, se susține că **art. 1 pct. 32, pct. 33, pct. 71 și pct. 73** din legea dedusă controlului de constituționalitate contravin art. 1 alin. (5) din Constituție, ca urmare a existenței unor contradicții și paralelisme legislative. Astfel, pct. 32 și pct. 33 ale art. 1 prevăd una și aceeași atribuție, de aprobare a măsurilor pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru instanțe, însă în cadrul a două categorii diferite de atribuții ale Secției pentru judecători a CSM, și anume atribuții referitoare la cariera judecătorilor și, respectiv, atribuții

referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor. Totodată, se remarcă o necorelare între prevederile pct. 71 și cele ale pct. 73 ale art. I, deoarece, pe de o parte, se arată că „*Inspekția Judiciară funcționează cu un număr de posturi necesar care să-i asigure îndeplinirea activității în condiții optime*”, în timp ce, pe de altă parte, pct. 73 face referire la „*numărul maxim de posturi*”, ce poate fi modificat prin hotărâre a Guvernului, la propunerea inspectorului-șef. Această modalitate de reglementare nu este riguroasă și nu poate fi conformă principiului legalității, în componenta sa referitoare la calitatea legii, având în vedere faptul că art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative interzice paralelismul legislativ, abatere sancționată, de altfel, și în jurisprudența Curții Constituționale (indicată fiind, în acest sens, Decizia nr. 1/2014).

16. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

17. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis, cu Adresa nr. 2/5.070 din 23 mai 2018, punctul său de vedere, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 3.987/23 mai 2018, prin care apreciază că sesizarea de neconstituționalitate privind Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii este inadmisibilă.

18. În acest sens se face referire la jurisprudența constituțională în materia admisibilității sesizărilor de neconstituționalitate, respectiv Decizia nr. 67/2018, prin care Curtea Constituțională a identificat patru ipoteze, în funcție de dispozițiile constituționale și legale care stabilesc termenele în care poate fi formulată o sesizare de neconstituționalitate. Legea supusă controlului a constituit, ulterior adoptării sale de către Parlament din 21 decembrie 2017, obiectul a două sesizări adresate Curții Constituționale de către parlamentari aparținând grupului P.N.L., respectiv de către Înalta Curte de Casație și Justiție, acestea fiind soluționate prin Decizia nr. 61/2018, prin care Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea unor texte din legea examinată. Prin urmare, legea a făcut obiectul procedurii de reexaminare, fiind adoptată de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 26 martie 2018. În ziua în care proiectul de lege a fost trimis Președintelui României spre promulgare — 30 martie 2018 —, un număr de 89 parlamentari ai P.N.L. și U.S.R. au formulat o nouă sesizare de neconstituționalitate, soluționată prin Decizia nr. 251/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 384 din 4 mai 2018.

19. Se arată că, la acel moment, Președintele României avea două opțiuni, și anume: să promulge legea în temeiul art. 77 alin. (1) sau alin. (3) din Constituție ori să formuleze în termenele prevăzute sesizare de neconstituționalitate. În realitate, peste termenele prevăzute de art. 77 din Constituție, la 43 de zile de la primirea proiectului, Președintele României a sesizat Curtea Constituțională cu prezenta obiecție de neconstituționalitate, înregistrată în data de 11 mai 2018.

20. În aceste condiții, se menționează faptul că, deși sesizarea nu a fost depusă în interiorul termenului de protecție, iar aceasta, aparent, ar respecta condiția de admisibilitate referitoare la obiectul controlului de constituționalitate deoarece legea nu a fost încă promulgată, prin Decizia nr. 67/2018 a fost reținută ca referință privind admisibilitatea condiția ca sesizarea să fie realizată în interiorul termenului de 20 de zile, prevăzut la art. 77 alin. (1), respectiv al celui de 10 zile stabilit de art. 77 alin. (3) din Constituția României, republicată, după caz. Este adevărat că sesizarea s-a realizat anterior promulgării legii, însă această împrejurare se datorează faptului că termenul de promulgare a fost întrerupt ca urmare a unei alte sesizări de neconstituționalitate (din 30 martie 2018), introdusă prealabil

cele care face obiectul prezentului dosar. Or, cu privire la acest aspect, Curtea Constituțională a reținut, prin Decizia nr. 67/2018, pronunțată într-o speță similară, că „în ipoteza întreruperii termenului de promulgare, admisibilitatea sesizării nu poate fi raportată decât la termenele stabilite de lege și de Constituție, iar nu la lipsa decretului de promulgare. Cu alte cuvinte, după expirarea termenului de 5 zile sau 2 zile, după caz, și a termenului de 20 de zile în care legea ar fi fost promulgată în lipsa cauzei de întrerupere a procedurii de promulgare (sesizarea anterioară a instanței constituționale), titularii dreptului de a sesiza Curtea pierd acest drept, cu consecința că obiecțiile de neconstituționalitate formulate peste aceste termene vor fi respinse ca inadmisibile”.

21. În sensul celor stabilite de Curte prin decizia mai sus amintită, se apreciază că existența unei obiecții de neconstituționalitate formulate anterior nu poate constitui temei pentru prelungirea termenelor privind sesizarea Curții Constituționale, deoarece reținerea unui astfel de motiv ar putea avea ca principală consecință ca admisibilitatea controlului *a priori* a legilor să fie condiționată de conduita prealabilă a unor subiecte de drept, acte care prin natura lor au un grad ridicat de imprevizibilitate.

22. Astfel, având în vedere că prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională pe data de 11 mai 2018, după împlinirea termenului de 10 zile prevăzut la art. 77 alin. (3) din Constituția României, republicată, în care, dacă legea nu ar fi fost contestată în prealabil (sesizare respinsă prin Decizia Curții Constituționale nr. 251/2018), Președintele României ar fi trebuit să o promulge, se apreciază că sesizarea este inadmisibilă, neîntrunind condițiile prevăzute de lege pentru a fi analizată și din perspectiva incidenței și temeiniciei argumentelor invocate în fond.

23. Totuși, Președintele Camerei Deputaților face câteva precizări cu privire la unele texte supuse controlului de constituționalitate, de natură a constata inadmisibilitatea criticilor formulate. Astfel, autorul sesizării consideră că prevederile art. 48¹ sunt neconstituționale, făcându-se abstracție de cele menționate la paragraful 147 al Deciziei Curții Constituționale nr. 61/2018, prin care s-a constatat că textul este constituțional. Cu privire la critica de neconstituționalitate a „art. 40 alin. (1) lit. m) [în realitate litera n)] raportat la art. 41 alin. (1) lit. b)”, se precizează faptul că redactorul sesizării face o confuzie între cele două articole în condițiile în care art. 40 se referă la cariera judecătorilor, iar art. 41 se referă la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Nu există nicio neconcordanță între prevederile art. 66 alin. (4) și art. 66 alin. (6) din Legea nr. 317/2004, modificate prin art. I pct. 71 și pct. 73 din legea criticată, primul text referindu-se la numărul de posturi necesar funcționării, iar cel de-al doilea la modalitatea de obținere a unor posturi atunci când activitatea Inspekției Judiciare o reclamă. Critica privind neconstituționalitatea art. 45¹ alin. (1) nu are în vedere, pe de-o parte, prevederea de la alin. (3) al aceluiași articol, care dă dreptul persoanei nemulțumite să se adreseze instanței de judecată, iar, pe de altă parte, că cele două soluții ale inspectorului-șef se referă la două situații diferite, una cu privire la raportul întocmit de inspectorul de caz, iar cea de-a doua cu privire la plângerea formulată de judecător sau procuror. De asemenea, se subliniază faptul că toate textele criticate ca fiind contrare prevederilor constituționale și pentru care autorul sesizării a solicitat intervenția Curții Constituționale au fost adoptate la data de 21 decembrie 2017, iar, la 27 decembrie 2017, Legea a fost înaintată Președintelui României pentru promulgare, precum și faptul că, prin Decizia nr. 61/2018, Curtea Constituțională a constatat că Legea nr. 317/2004 este constituțională în ansamblul ei, cu excepția textelor declarate neconstituționale.

24. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

25. La dosarul cauzei a fost depusă o cerere din partea autorului sesizării, Președintele României, care arată că, la data de 3 mai 2018, a solicitat Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei — Comisia de la Veneția — emiterea unei opinii cu privire la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, precum și la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii. Răspunzând acestei solicitări, Comisia de la Veneția a comunicat calendarul acțiunilor ce urmează a fi întreprinse, estimând că la finalul lunii iunie/începutul lunii iulie 2018 va fi în măsură să emită o opinie preliminară cu privire la cele trei legi menționate. Față de aceste împrejurări, autorul sesizării de neconstituționalitate solicită Curții ca „dezbaterile asupra obiecțiilor de neconstituționalitate formulate cu privire la aceste legi să fie astfel stabilite încât opinia Comisiei de la Veneția să poată fi valorificată”.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

26. Curtea Constituțională a fost sesizată, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

27. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, respectiv dispozițiile art. I pct. 26, 28, 29, 32, 33, 37, 41, 49, 54, 61, 70, 71, 73, 74 și 79 din aceasta.

28. Textele constituționale invocate sunt cele ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, art. 16 alin. (1) și (2) privind principiul egalității și al nediscriminării, art. 21 — *Accesul liber la justiție*, art. 124 — *Înfăptuirea justiției*, art. 125 — *Statutul judecătorilor*, art. 133 privind rolul și structura Consiliului Superior al Magistraturii, art. 134 privind atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii și ale art. 147 alin. (4) cu referire la deciziile Curții Constituționale. În susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt invocate și prevederile art. 16 alin. (1) și (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010.

29. Cu privire la cererea formulată de autorul obiecției de neconstituționalitate privind stabilirea unui termen de soluționare a criticilor formulate ulterior transmiterii de către Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția), a opiniei cu privire la „Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, precum și la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii”, opinie solicitată de Președintele României la data de 3 mai 2018, cu o zi înaintea sesizării Curții Constituționale cu prezenta cauză, plenul Curții, reiterând cele statuate prin Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018, paragrafele 54—55, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018, reține că punctul de vedere solicitat forului internațional vizează competența principală a Comisiei de la Veneția, aceea de a oferi statelor membre solicitante consiliere legală, sub forma opiniilor legale/avizelor exprimate cu privire la proiecte de acte normative sau legislație aflată în vigoare, care este supusă revizuirii, situații în care sesizarea Comisiei se realizează de statul membru (parlamentul național, guvernul sau șeful statului), în temeiul art. 3 pct. 2 din Statutul Comisiei Europene pentru Democrație

prin Drept, adoptat de Comitetul de Miniștri la 21 februarie 2002, la cea de-a 78-a Reuniune a Miniștrilor adjuncți.

30. Având în vedere însă stadiul procedurii legislative constituționale în care se află Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, respectiv faptul că procedura parlamentară de adoptare a actului normativ s-a finalizat, Parlamentul adoptând o lege, care este supusă controlului de constituționalitate, Curtea constată că, din perspectiva atribuțiilor sale și a controlului pe care aceasta îl realizează exclusiv prin raportare la normele constituționale, opinia transmisă de Comisia de la Veneția nu poate fi valorificată în cadrul examenului de constituționalitate. Recomandările formulate de forul internațional ar fi putut fi utile legiuitorului, în procedura parlamentară de elaborare sau modificare a cadrului legislativ, Curtea Constituțională fiind abilitată la efectuarea unui control de conformitate a actului normativ adoptat de Parlament cu Legea fundamentală, și nicidecum la verificarea oportunității unei soluții legislative sau alteia, aspecte care intră în marja de apreciere a legiuitorului, în cadrul politicii sale în materia legilor justiției.

31. Pentru argumentele expuse, cu majoritate de voturi, Curtea respinge cererea formulată de Președintele României și urmează a soluționa prezenta obiecție de neconstituționalitate la termenul fixat pentru deliberările asupra cauzei.

32. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordinea anterferită, iar constatarea neîndeplinirii uneia are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții.

33. Sub aspectul titularului dreptului de sesizare, Curtea constată că sesizarea este formulată de Președintele României care, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*.

34. Cu privire la cadrul legal al termenelor în care poate fi sesizată Curtea Constituțională se observă că, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile, respectiv de 2 zile, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență, de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție, instanța constituțională „se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora [...]”. Potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție „Promulgarea legii se face în termen de cel mult 20 de zile de la primire”, iar, în ipotezele în care „Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei”, potrivit alin. (3) al art. 77, „promulgarea legii se face în cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare sau de la primirea deciziei Curții Constituționale, prin care i s-a confirmat constituționalitatea”.

35. În ceea ce privește parcursul legislativ al legii examinate, Curtea constată că forma inițială a acesteia a mai fost supusă controlului de constituționalitate exercitat în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție, soluționat prin Decizia nr. 61 din 13 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 6 martie 2018, în urma căreia a fost deschisă de drept procedura reexaminării legii. Așadar, legea a parcurs două cicluri legislative, după cum urmează:

36. În forma sa inițială, legea a fost adoptată, în procedură de urgență, de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 21 decembrie 2017, fiind apoi depusă la secretarul general

pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii și trimisă la promulgare.

37. La data de 22 și, respectiv, 27 decembrie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție și, respectiv, un număr de 52 de deputați au sesizat Curtea Constituțională în vederea exercitării controlului de constituționalitate anterior promulgării.

38. Curtea a soluționat cele două sesizări prin Decizia nr. 61 din 13 februarie 2018, prin care a admis, parțial, obiecția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. I pct. 5, pct. 15 (cu referire la sintagma „*comisiile parlamentare de control al serviciilor de informații*”), pct. 19, 20 și 62 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 sunt neconstituționale.

39. În temeiul art. 147 alin. (2) din Constituție s-a deschis procedura reexaminării legii, pentru punerea de acord a dispozițiilor constatate ca fiind neconstituționale cu Decizia nr. 61 din 13 februarie 2018.

40. Până la momentul pronunțării deciziei mai sus menționate, aceeași lege a mai fost atacată prin sesizarea formulată la data de 22 ianuarie 2018 de un număr de 51 de deputați, Curtea respingând sesizarea ca inadmisibilă prin Decizia nr. 65 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 314 din 10 aprilie 2018.

41. Procedura reexaminării legii a demarat la data de 7 martie 2018 și s-a finalizat prin adoptarea legii reexaminată la data de 26 martie 2018.

42. Forma reexaminată a legii a fost contestată, la data de 29 martie 2018, de 89 de deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și Uniunii Salvați România, Curtea constatând, prin Decizia nr. 251 din 19 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 384 din 4 mai 2018, constituționalitatea legii examinate.

43. În data de 3 mai 2018, Curtea, în temeiul art. 77 alin. (3) din Constituție, a transmis Președintelui României Decizia nr. 251/2018, prin care a constatat constituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, în vederea promulgării ei. La data de 11 mai 2018, Președintele României a adresat Curții Constituționale prezenta sesizare de neconstituționalitate.

44. Referitor, așadar, la primul ciclu al procesului legislativ propriu adoptării legii examinate, Curtea constată că aceasta a fost adoptată în procedură de urgență, devenind aplicabil termenul de 2 zile prevăzut de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992. Sesizată fiind de Înalta Curte de Casație și Justiție și un număr de 52 de deputați, Curtea, cu acest prilej, a transmis adresele nr. 12.663 din 27 decembrie 2017 și nr. 12.717 din 28 decembrie 2017, prin care a adus la cunoștința Președintelui înregistrarea pe rolul instanței constituționale a sesizărilor formulate, astfel că, începând din data de 27 decembrie 2017, în sarcina Președintelui s-a născut interdicția de a promulga legea. La aceeași dată, 27 decembrie 2017, Parlamentul a trimis legea (în forma sa inițială) la promulgare, moment de la care s-a născut dreptul Președintelui de a sesiza, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională cu privire la această lege, drept ce nu a fost, însă, exercitat.

45. Al doilea ciclu legislativ, al reexaminării deschise de drept ca urmare a publicării Deciziei nr. 61/2018, s-a finalizat prin adoptarea legii la data de 26 martie 2018. În data de 29 martie 2018, această lege a fost contestată la Curtea Constituțională de un grup de parlamentari. Și cu prilejul înregistrării acestei sesizări, Curtea, prin Adresa nr. 2.443 din 29 martie 2018, a informat Președintele României asupra sesizării primite, fiind astfel activată interdicția de a promulga legea. Totodată, la data de 30 martie 2018, Parlamentul a trimis legea la promulgare, astfel că, din acest moment, s-a activat inclusiv dreptul Președintelui de a sesiza Curtea, în termenul de 10 zile prevăzut

de art. 77 alin. (3) din Constituție, drept ce nu a fost exercitat nici cu acest prilej.

46. Decizia nr. 251 din 19 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 384 din 4 mai 2018, prin care Curtea, în urma dezbaterii sesizării înregistrate la 29 martie 2018, a constatat constituționalitatea legii examinate, a fost comunicată Președintelui, în temeiul art. 77 alin. (3) din Constituție, la data de 3 mai 2018. În data de 11 mai 2018, Președintele a adresat Curții prezenta sesizare de neconstituționalitate.

47. Față de această situație specifică acestei cauze, Curtea va analiza problema admisibilității prezentei sesizări. Astfel, pornind de la jurisprudența sa constantă, potrivit căreia termenele instituite de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 au un caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale, neexistând nicio sancțiune dacă aceștia sesizează instanța constituțională după expirarea acestora, cu condiția ca legea să nu fi fost promulgată în prealabil de Președintele României, în termenele constituționale de 20 de zile, respectiv 10 zile, după caz, Curtea apreciază că, în ipoteza întreruperii termenului de promulgare, admisibilitatea sesizării nu poate fi raportată decât la termenele stabilite de lege și de Constituție, iar nu la lipsa decretului de promulgare. Cu alte cuvinte, după expirarea termenului de 5 zile sau 2 zile, după caz, și a termenului de 20 de zile sau de 10 zile, după caz, în care legea ar fi fost promulgată în lipsa cauzei de întrerupere a procedurii de promulgare (sesizarea anterioară a instanței constituționale), titularii dreptului de a sesiza instanța constituțională pierd acest drept, cu consecința că obiecțiile de neconstituționalitate formulate peste aceste termene vor fi respinse ca inadmisibile. Un nou drept de a sesiza Curtea se naște după reexaminarea legii în Parlament, în cazul în care în urma efectuării controlului s-a constatat neconstituționalitatea legii criticate. Într-o atare ipoteză devin incidente dispozițiile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, coroborate, de această dată, cu dispozițiile art. 77 alin. (3) din Constituție, care prevăd termenul de promulgare de 10 zile, aplicabil în ipoteza legii adoptate de Parlament, după reexaminare.

48. Potrivit jurisprudenței recente și constante a Curții (a se vedea în acest sens Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018, Decizia nr. 299 din 3 mai 2018 sau Decizia nr. 334 din 10 mai 2018), „o interpretare contrară, bazată pe ideea că nu există un termen-limită pentru sesizarea instanței de contencios constituțional, ar conduce la concluzia că formularea unei sesizări de neconstituționalitate, ce determină întreruperea termenului de promulgare, creează o situație în care subiectele de drept prevăzute de art. 146 lit. a) din Constituție pot sesiza sine die instanța constituțională, lipsind de efecte juridice dispozițiile legale și constituționale referitoare la termenele de exercitare a drepturilor procesuale în fața acesteia. S-ar putea ajunge la situația în care titularii dreptului de sesiza ar formula alternativ și succesiv, pe motive identice sau diferite, un număr nelimitat de obiecții de neconstituționalitate cu privire la o anumită lege, împrejurare care ar prelungi nepermis procedura legislativă, blocând indirect finalizarea acestei proceduri și deci intrarea în vigoare a actului adoptat de Parlament. Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, instituirea prin lege a unor termene nu are ca scop decât disciplinarea raporturilor juridice născute între părți și preîntâmpinarea unei conduite abuzive, șicanatorii, a titularilor dreptului pentru care se instituie obligația respectării acestor termene. Prin urmare, odată reglementate termenele procedurale și substanțiale care vizează raporturile constituționale dintre autoritățile publice, termene care au ca finalitate stabilirea unei rigori în derularea procedurii legislative, respectarea acestora se impune cu forță egală tuturor subiectelor de drept aflate în ipoteza art. 146 lit. a) din Constituție, care sunt obligate deopotrivă să se încadreze în

prescripția legală dacă apreciază că sunt temeiuri pentru sesizarea Curții Constituționale”.

49. Mai mult, Curtea a constatat că, „pentru a avea caracter legitim, exercitarea drepturilor legale și constituționale trebuie să se realizeze, în acord cu prevederile art. 57 din Constituție, cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți. Cu alte cuvinte, numai exercitarea dreptului cu bună-credință, în interiorul termenelor instituite de legiuitorul constituant sau ordinar, are caracter legitim și se bucură de protecția oferită de lege și Constituție”.

50. În concluzie, prin Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018, paragraful 70, Curtea a statuat că o sesizare a Curții Constituționale (i) va fi întotdeauna admisibilă dacă se realizează în interiorul termenelor legale de 5 zile, respectiv două zile, prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, (ii) va fi admisibilă după depășirea termenului legal prevăzut de Legea nr. 47/1992, în interiorul termenelor de promulgare de 20 de zile, respectiv 10 zile, prevăzute de art. 77 alin. (1) și alin. (3) din Constituție, însă condiționat de nepromulgarea legii, (iii) va fi admisibilă în ipoteza întreruperii termenului de promulgare, ca urmare a formulării în prealabil a unei alte sesizări de neconstituționalitate, doar dacă s-a realizat în interiorul termenului de promulgare de 20 de zile, respectiv de 10 zile, pe care titularul sesizării l-ar fi avut la dispoziție ipotetic, dacă nu ar fi intervenit cazul de întrerupere a procedurii promulgării. Dimpotrivă, dacă nu sunt întrunite condițiile cu privire la termenele stabilite de lege și de Constituție, sesizarea Curții va fi respinsă ca inadmisibilă.

51. În prezenta cauză, se constată că dreptul Președintelui României de a sesiza Curtea Constituțională putea fi exercitat în temeiul art. 77 alin. (1) din Constituție, cu privire la forma inițială a legii (primul ciclu legislativ), timp de 20 de zile, începând cu 27 decembrie 2017, data trimiterii legii (în forma sa inițială) la promulgare. Cele trei sesizări înregistrate la Curtea Constituțională nu au fost formulate, însă, de acesta.

52. Ca urmare a reexaminării legii și trimiterii acesteia la promulgare, în data de 30 martie 2018, s-a deschis un nou drept al Președintelui de sesizare asupra neconstituționalității acesteia, limitat, însă, la termenul de 10 zile prevăzut de art. 77 alin. (3) din Constituție. Nici de această dată, Președintele nu a acționat în sensul de a se adresa Curții în acest termen, ci ulterior, prezenta sesizare fiind înregistrată la Curtea Constituțională în data de 11 mai 2018.

56. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi*,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 iunie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,

Claudia-Margareta Krupenschi

¹ Decizia Curții Constituționale nr. 357 din 30 mai 2018 a fost publicată ulterior în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 476 din 8 iunie 2018.

* A se vedea opinia separată formulată cu privire la Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018.

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 500/2017 privind aprobarea schemei „Ajutor de *minimis* pentru aplicarea programului de susținere a crescătorilor de ovine pentru comercializarea lânii”

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Hotărârea Guvernului nr. 500/2017 privind aprobarea schemei „Ajutor de *minimis* pentru aplicarea programului de susținere a crescătorilor de ovine pentru comercializarea lânii”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 17 iulie 2017, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) *perioada de cerere* — perioada cuprinsă între data de 1 iulie a anului în care se depune cererea de înscriere în program și data de 1 septembrie a anului următor depunerii cererii, inclusiv;”.

2. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

„Art. 7. — Sumele reprezentând ajutoare de *minimis* se plătesc beneficiarilor, într-o singură tranșă aferentă perioadei de cerere, după îndeplinirea obligației prevăzute la art. 10 alin. (2).”

3. La articolul 9, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Cererea prevăzută la alin. (1) trebuie să cuprindă efectivul de animale deținut și cantitatea de lână estimată a se

comercializa în perioada de cerere, așa cum este definită la art. 3 lit. b).”

4. La articolul 10, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru obținerea sprijinului prevăzut la art. 6 alin. (2), până la data de 1 septembrie 2018, solicitanții înregistrați în Registrul unic pentru accesarea Programului de susținere a crescătorilor de ovine pentru comercializarea lânii și verificați potrivit prevederilor alin. (1) au obligația să depună la direcțiile pentru agricultură județene, respectiv a municipiului București documente justificative care să ateste comercializarea producției de lână obținute.”

5. Articolul 12 va avea următorul cuprins:

„Art. 12. — Direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București întocmesc, până la data de 1 octombrie 2018, situația centralizatoare cu sumele necesare pentru acordarea sprijinului financiar, conform modelului prevăzut în anexa nr. 4, pe care o transmit Direcției generale buget-finanțe și fonduri europene din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.”

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

p. Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Dumitru Daniel Botănoiu,
secretar de stat

Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici
Ministrul afacerilor externe,
Teodor-Viorel Meleşcanu

p. Ministrul delegat pentru afaceri europene,
Cristian-Gabriel Winzer,
secretar de stat

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
Nr. 2.311 din 12 iunie 2018

MINISTERUL COMUNICAȚIILOR
ȘI SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE
Nr. 452 din 13 iunie 2018

ORDIN

privind aprobarea intermedierei vânzării, colectării subscrierilor și efectuării plăților afereente titlurilor de stat destinate populației prin subunitățile poștale din rețeaua Companiei Naționale „Poșta Română” — S.A., în cadrul Programului Tezaur

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, și ale Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2007, cu modificările și completările ulterioare,

În temeiul art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare, al art. 6 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 36/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale, cu modificările și completările ulterioare, al art. 3 alin. 2² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, precum și pct. 4.1. a), b).¹² subpct. 8 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2007, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice și ministrul comunicațiilor și societății informaționale emit următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă intermedierea vânzării, colectării subscrierilor și efectuării plăților aferente titlurilor de stat destinate populației, prin subunitățile poștale din rețeaua Companiei Naționale „Poșta Română” — S.A., în cadrul Programului Tezaur, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția generală de trezorerie și datorie publică și Direcția generală trezorerie și contabilitate publică din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, precum și Compania Națională „Poșta Română” — S.A. vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

Ministrul comunicațiilor și societății informaționale,
Petru Bogdan Cojocaru

ANEXĂ

INTERMEDIEREA

vânzării, colectării subscrierilor și efectuării plăților aferente titlurilor de stat destinate populației, prin subunitățile poștale din rețeaua Companiei Naționale „Poșta Română” — S.A., în cadrul Programului Tezaur

CAPITOLUL I Definiții

Art. 1. — În înțelesul prezentului ordin, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *titluri de stat destinate populației* — titluri de stat în formă dematerializată, emise de Ministerul Finanțelor Publice prin subscripție publică, vândute prin subunitățile poștale din rețeaua Companiei Naționale (C. N. „Poșta Română” — S.A.) Titlurile de stat nu pot fi răscumpărate înainte de scadență, sunt netransferabile și nu se tranzacționează. Acestea sunt nominative, fiecare având o valoare nominală de 1 leu și dau deținătorilor drepturi egale;

b) *Programul Tezaur* — program de emisiuni de titluri de stat destinate populației, cu caracteristicile menționate la lit. a), emise cu o anumită frecvență în cadrul unui an, în baza unor prospecte de emisiune publicate în acest scop;

c) *investitor* — persoană fizică rezidentă cu vârsta de cel puțin 18 ani împliniți, la data efectuării subscrierii;

d) *împuternicit* — persoană fizică autorizată să efectueze, în numele investitorului, operațiuni de subscriere de titluri de stat destinate populației, încasare a valorii nominale și a dobânzii aferente, în baza unei procuri legalizate la notar, conform anexei nr. 1, și a prezentării documentelor necesare, și anume: buletinul de identitate/carta de identitate al/a împuternicitului legal, în original, în vederea verificării, și în copie, care se arhivează la C.N. „Poșta Română” — S.A., și buletinul de identitate/carta de identitate al/a investitorului, în copie, care se arhivează la C.N. „Poșta Română” — S.A. și specimenul de semnătură al investitorului, în original, autentificat de un notar public, care se arhivează la C.N. „Poșta Română” — S.A.;

e) *prospect de emisiune* — document prin care emitentul, Ministerul Finanțelor Publice, furnizează informații privind

condițiile de derulare, termenii și caracteristicile principale specifice fiecărei emisiuni, pentru a permite investitorilor luarea unei decizii de investire;

f) *formular de subscriere* — formularul prevăzut în anexa nr. 2, care se semnează de către investitor sau un împuternicit al acestuia la subscrierea de titluri de stat și cuprinde datele de identificare ale investitorului, după caz și ale împuternicitului, precum și valoarea titlurilor de stat subscribe în cadrul unei emisiuni de titluri de stat destinate populației. Formularul de subscriere semnat și ștampilat de angajatul subunității poștale a C.N. „Poșta Română” — S.A., împreună cu chitanța 14-4-1 emisă la subscriere, constituie dovada deținerii titlurilor de stat de către investitor, prin transferul sau tranzacționarea acestuia neputându-se transfera dreptul de proprietate asupra titlurilor de stat subscribe;

g) *plafon valoric al subscrierilor* — reprezintă valoarea maximă cumulată a subscrierilor efectuate de către un investitor, în cadrul unei emisiuni, prevăzută în prospectul de emisiune, prin intermediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A.;

h) *perioada de subscriere* — perioada de timp specificată în prospectul de emisiune pe parcursul căreia investitorul/persoana împuternicită se poate prezenta la subunitățile poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A. în vederea subscrierii de titluri de stat destinate populației;

i) *data de emisiune* — prima zi lucrătoare după închiderea perioadei de subscriere;

j) *data scadenței* — data la care devine scadentă rambursarea valorii nominale totale adjudecate;

k) *perioada de dobândă* — perioada calendaristică de un an care începe la, și inclusiv, data de emisiune și se încheie la, dar excluzând, aceeași dată calendaristică a anului următor și fiecare perioadă succesivă următoare de un an calendaristic până la, dar excluzând, data scadenței.

CAPITOLUL II Prevederi generale

Art. 2. — În conformitate cu prevederile art. 4.1.a), b), 12 pct. 1 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2007, cu modificările și completările ulterioare, în luna decembrie a fiecărui an, Ministerul Finanțelor Publice anunță programul indicativ de emisiuni de titluri de stat pe piața internă și externă pentru anul următor. Programul conține, printre altele, și informații cu privire la volumul indicativ aferent emisiunilor de titluri de stat destinate populației emise prin intermediul unităților operative ale Trezoreriei Statului, inclusiv vândute prin subunitățile poștale ale C.N. „Poșta Română” — S.A., exprimat atât în valoare absolută, cât și ca procent din valoarea planului total de finanțare, precum și cu privire la frecvența lansării emisiunilor.

Art. 3. — Prospectul de emisiune se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor publice și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și pe pagina de internet a Ministerului Finanțelor Publice, a Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale și a C.N. „Poșta Română” — S.A.

Art. 4. — Subscrierile se realizează la sediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A., în fiecare zi din cuprinsul perioadei de subscriere, conform programului de lucru cu clienții, cu următoarele precizări privind încheierea perioadei de subscriere:

a) în mediul urban se încheie mai devreme cu o zi lucrătoare decât ultima zi a perioadei de subscriere;

b) în mediul rural se încheie mai devreme cu două zile lucrătoare decât ultima zi a perioadei de subscriere.

CAPITOLUL III

Vânzarea și distribuția titlurilor de stat destinate populației prin subunitățile poștale ale C.N. „Poșta Română” — S.A.

Art. 5. — În vederea realizării unei subscrieri de titluri de stat în cadrul unei emisiuni, investitorul sau persoana împuternicită de acesta se prezintă la sediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A. În cazul subscrierii directe de către investitor, subscrierea se realizează prin oricare subunitate poștală care are prevăzut program de lucru cu publicul din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A., în timpul orelor de program. În cazul subscrierii prin împuternicit, subscrierea se realizează la sediul unei singure subunități poștale cu program de lucru cu publicul, din rețeaua C.N. „Poșta Română” S.A., selectată de către acesta, unde împuternicitul depune procura în original.

Art. 6. — Un investitor poate efectua una sau mai multe subscrieri în cadrul aceleiași emisiuni, cu condiția încadrării în plafonul valoric al subscrierilor pentru un investitor, care este specificat în prospectul emisiunii respective.

Art. 7. — În perioada cuprinsă între începerea perioadei de subscriere și data scadenței emisiunii, fotocopiile ale prospectului de emisiune pot fi consultate la sediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A., în timpul orelor de program, cât și pe website-urile: Ministerului Finanțelor Publice la adresa www.mfinante.gov.ro, Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale la adresa www.comunicatii.gov.ro și C.N. „Poșta Română” — S.A. la adresa www.posta-romana.ro.

Art. 8. — (1) În cazul subscrierii de către un investitor prin intermediul unui împuternicit, acesta trebuie să posede pentru fiecare emisiune de titluri de stat o procură notarială, conform modelului prezentat în anexa nr. 1 și specimenul de semnătură al investitorului autentificat de un notar public. Procura notarială îi conferă împuternicitului dreptul de a efectua operațiunea de subscriere de titluri de stat destinate populației, precum și/sau de încasare a valorii nominale a titlurilor subscribe și a dobânzii aferente. Procura notarială trebuie să conțină referința la numărul Ordinului ministrului finanțelor publice care aprobă prospectul de emisiune al emisiunii pentru care se realizează subscrierea, codul emisiunii, volumul de titluri de stat care vor fi subscribe și mențiunea expresă de subscriere prin rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A.

(2) În cazul în care investitorul revocă procura prevăzută la alin. (1), acesta are obligația să completeze și să depună personal declarația de revocare prevăzută în anexa nr. 3 la oricare subunitate poștală a C.N. „Poșta Română” — S.A., însoțită de declarația notarială de revocare a procurii, în original.

Art. 9. — Operațiunea de subscriere în cadrul unei emisiuni se realizează prin semnarea de către investitor sau împuternicit, după caz, a formularului de subscriere, în două exemplare originale, un formular rămânând la investitor și unul la subunitatea poștală din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A.

Art. 10. — (1) Operațiunile de subscriere se realizează fără plata unui comision de către investitor.

(2) În cazul în care plafonul valoric al subscrierii realizate prin subunitățile poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A. este depășit, responsabilitatea aparține investitorului, respectiv împuternicitului. La sfârșitul perioadei de subscriere, C.N. „Poșta Română” — S.A. achită prin mandat poștal investitorului contravaloarea subscrierii(ilor) cu care a fost depășit plafonul valoric al subscrierilor începând cu prima subscriere înregistrată la sediul unei subunități poștale prin care se depășește acest plafon valoric, reținând din sumă contravaloarea tarifelor poștale aferente serviciului de mandat poștal. La încasarea contravaloării mandatului poștal, la domiciliul acestuia sau la sediul subunității poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A., după avizarea acestuia la domiciliu, investitorul are obligația semnării formularului de anulare a subscrierii de către investitor, prevăzut în anexa nr. 4.

(3) În situația în care apare necesitatea anulării unui formular de subscriere (de exemplu, în cazul în care investitorul se răzgândește și nu semnează formularul de subscriere după ce a fost generat de aplicația informatică sau a fost deja completat manual), salariatul subunității poștale care a generat formularul/a asistat la completarea acestuia listează/completează formularul de anulare a subscrierii, prevăzut în anexa nr. 5, care se aprobă de persoana împuternicită în acest sens din cadrul subunității poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A., după care se procedează la anularea formularului de subscriere și a chitanței, după caz. Ulterior efectuării acestor demersuri, se poate completa un alt formular de subscriere.

(4) Investitorul sau împuternicitul poate să își modifice opțiunea privind încasarea valorii nominale sau a dobânzii înscrisă pe formularul de subscriere, prin depunerea declarației de modificare a opțiunii de încasare, prevăzută în anexa nr. 6, la oricare subunitate poștală a C.N. „Poșta Română” — S.A. Termenul-limită de depunere este cu 10 zile lucrătoare înainte de data oricărui eveniment de plată.

Art. 11. — În prima zi de subscriere, C.N. „Poșta Română” — S.A. asigură transmiterea către Ministerul Finanțelor Publice, la adresa de e-mail: contractare.dgtdp@mfinante.gov.ro, a elementelor de identificare ale subunităților poștale, conform modelului din anexa nr. 7.

Art. 12. — C.N. „Poșta Română” — S.A. asigură transmiterea electronică la adresa de e-mail: contractare.dgtdp@mfinante.gov.ro a informațiilor aferente titlurilor de stat vândute prin rețeaua de subunități poștale, mai puțin subscrierile prin care s-a depășit plafonul valoric specificat pentru fiecare emisiune la nivel de investitor, după cum urmează:

a) registrul investitorilor al cărui model este prevăzut în anexa nr. 8 se transmite la termenul prevăzut la art. 3 alin. (2³) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, privind termenul de virare al sumelor subscrise;

b) situația centralizatoare a titlurilor de stat vândute pentru fiecare emisiune în parte se transmite în ultima zi a perioadei de subscriere, întocmită conform modelului prevăzut în anexa nr. 9.

Art. 13. — Pentru fiecare emisiune, în ultima zi a perioadei de subscriere, C.N. „Poșta Română” — S.A. transmite la Ministerul Finanțelor Publice un raport final de subscriere a titlurilor de stat vândute prin rețeaua de subunități poștale conform modelului prevăzut în anexa nr. 10.

Art. 14. — (1) C.N. „Poșta Română” — S.A. virează în termenul prevăzut la art. 3 alin. (2³) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, sumele rezultate din vânzarea titlurilor de stat aferente fiecărei emisiuni, corespunzător informațiilor înregistrate în registrul investitorilor.

(2) Virarea sumelor se efectuează în contul 45.xxxx „Titluri de stat — Emisiunea xxxx”, în care xxxx reprezintă codul de emisiune, deschis la Trezoreria Operativă Centrală, pe numele Ministerului Finanțelor Publice, codificat cu codul de identificare fiscală al C.N. „Poșta Română” — S.A.

(3) Din contul prevăzut la alin. (2), Ministerul Finanțelor Publice va restitui eventualele sume virate eronat de către C.N. „Poșta Română” — S.A., la solicitarea scrisă a acesteia transmisă la data de încheiere a subscrierii, în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea solicitării. Ministerul Finanțelor Publice virează sumele în contul din care aceste sume au fost virate inițial.

CAPITOLUL IV

Rambursarea valorii nominale și plata dobânzilor aferente titlurilor de stat destinate populației

Art. 15. — (1) Plata dobânzii și a valorii nominale se efectuează prin subunitățile poștale ale C.N. „Poșta Română” — S.A., la aceste sume având acces investitorul, moștenitorii acestuia care prezintă documentele legale ce atestă calitatea de moștenitori sau persoana împuternicită a investitorului.

(2) Investitorul trebuie să prezinte documente care atestă calitatea de investitor, în cazul în care:

a) se prezintă personal: buletinul de identitate/carta de identitate al/a investitorului în original, în vederea verificării, și în copie, care se arhivează la C.N. „Poșta Română” — S.A.;

b) se prezintă prin împuternicit: procura notarială legalizată la notar în original conform anexei nr. 1, care se arhivează la subunitatea poștală, buletinul de identitate/carta de identitate al/a împuternicitului legal, în original, în vederea verificării, și în copie, care se arhivează la C.N. „Poșta Română” — S.A., și buletinul de identitate/carta de identitate al/a investitorului, în copie, care se arhivează la C.N. „Poșta Română” — S.A. și specimenul de semnătură al investitorului, în original, autentificat de un notar public, care se arhivează la C.N. „Poșta Română” — S.A.

(3) Documentele legale ce atestă calitatea de persoană împuternicită a investitorului menționate la alin. (2) lit. b) nu se solicită în cazul în care plata dobânzii și/sau a valorii nominale se efectuează prin mandat poștal (plata în cont bancar).

(4) În situația în care procura notarială îi conferă împuternicitului atât dreptul de a efectua operațiuni de subscriere de titluri de stat destinate populației, cât și de încasare a valorii nominale a titlurilor subscrise și a dobânzii aferente și nu a fost revocată de către investitor, iar împuternicitul a depus documentele la subscriere la subunitatea poștală, la plata dobânzii și rambursarea valorii nominale nu va mai fi necesară prezentarea documentelor menționate la alin. (2) lit. b) de către împuternicit.

Art. 16. — (1) Plata dobânzii și a valorii nominale se efectuează conform opțiunii prealabile a investitorului, cum este menționată în formularul de subscriere:

a) la sediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A., în limita unui plafon zilnic de 5.000 lei către investitor/împuternicit, fără plata unui comision de către investitor;

b) prin mandat poștal (achitare la domiciliu/adresa de corespondență sau virarea sumelor în cont bancar), situație în care investitorului i se reține contravaloarea serviciului de mandat poștal.

(2) Plata dobânzii și a valorii nominale se asigură la sediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A. începând cu data plății dobânzii anuale/scadenței emisiunii în termen de 30 de zile lucrătoare, în următoarele condiții:

a) în ziua prezentării investitorului la sediul subunității poștale din mediul urban sau la sediul subunității poștale din mediul rural unde a subscris;

b) a doua zi lucrătoare de la data prezentării investitorului la sediul subunității poștale din mediul urban, în cazul în care acesta a subscris printr-o subunitate poștală din mediul rural;

c) a doua zi lucrătoare de la data prezentării investitorului la sediul subunității poștale din mediul rural, în cazul în care acesta nu a subscris prin acea subunitate poștală;

d) a doua zi lucrătoare de la data prezentării împuternicitului la sediul subunității poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A.

(3) După expirarea termenului de 30 de zile lucrătoare, plata dobânzii și a valorii nominale se asigură în continuare la sediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A., în termen de 5 zile lucrătoare de la data prezentării investitorului, respectiv împuternicitului la sediul subunității poștale.

(4) Plata dobânzii și a valorii nominale prin mandat poștal la domiciliul investitorului sau la adresa sa de corespondență se efectuează la nivelul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A. începând cu a treia zi lucrătoare de la data plății dobânzii anuale/scadenței emisiunii respective, asigurându-se o încercare de achitare, o avizare după 2 zile lucrătoare și păstrarea la dispoziția investitorului a mandatului poștal timp de 10 zile calendaristice de la încercarea de achitare. După această perioadă, plata dobânzii și a valorii nominale se asigură la sediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A., conform prevederilor de la alin. (3) și fără restituirea contravalorii tarifului de mandat poștal.

(5) Plata dobânzii și a valorii nominale prin mandat poștal cu achitare în cont bancar se efectuează de către C.N. „Poșta Română” — S.A. în a treia zi lucrătoare de la data plății dobânzii anuale/scadenței emisiunii respective.

Art. 17. — (1) C.N. „Poșta Română” — S.A. calculează dobânda datorată pentru fiecare titlu de stat și dobânda datorată fiecărui investitor pentru perioada de dobândă relevantă.

(2) Dobânda va fi calculată pe baza numărului efectiv de zile din perioada de dobândă relevantă și pe baza numărului de zile din anul respectiv, utilizând următoarea formulă:

$D = [\text{valoarea nominală} \times \text{rata dobânzii (\%)} \times \text{număr zile acumulate}] / \text{număr zile an curent},$

unde:

— D = valoarea dobânzii pentru fiecare dată de plată a dobânzii pentru un titlu de stat;

— valoare nominală = valoarea nominală a unui titlu de stat, respectiv 1 leu;

— rata dobânzii = rata dobânzii care va fi publicată în prospectul de emisiune;

— număr zile acumulate = numărul efectiv de zile din perioada de dobândă;

— număr zile an curent = numărul efectiv de zile din perioada de dobândă;

— an curent = perioada de dobândă curentă.

Fiecare investitor de stat va primi dobânda determinată conform formulei de mai sus înmulțită cu numărul de titluri de stat deținute de investitor.

Dobânda totală plătită de emitent, prin intermediar, la fiecare dată de plată a dobânzii se calculează conform formulei:

$\text{Dobânda totală} = D \times \text{numărul total de titluri de stat deținute}.$

Valoarea rezultată a dobânzii calculate în baza formulei de mai sus este rotunjită în minus până la cea mai apropiată valoare de ban, respectiv 0,01 lei, valoarea egală sau mai mare decât 0,005 lei rotunjindu-se crescător până la 0,01 lei.

Art. 18. — Pentru fiecare emisiune, cu 20 de zile lucrătoare înaintea fiecărui eveniment de plată, C.N. „Poșta Română” — S.A. transmite electronic la adresa contractare.dgtdp@mfinante.gov.ro informațiile privind valoarea titlurilor de stat vândute fiecărui investitor și înregistrate în situația centralizatoare, prevăzută în anexa nr. 9 și dobânda datorată aferentă.

Art. 19. — Data aferentă plăților de dobânzi, precum și cea de rambursare a valorii nominale la scadența emisiunii sunt notificate prin publicarea pe website-urile Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale și C.N. „Poșta Română” — S.A. și prin afișarea la sediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A.

Art. 20. — (1) Ministerul Finanțelor Publice virează în ziua scadenței, potrivit prevederilor art. 5 alin. (5²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, sumele reprezentând:

a) valoarea nominală — în contul 50.56.01 „Disponibil din sume reprezentând valoarea nominală de rambursat — Program Tezaur”;

b) dobânda — în contul 50.56.02 „Disponibil din sume reprezentând dobânda acordată pentru titlurile de stat — Program Tezaur”, deschise la Activitatea de Trezorerie și Contabilitate Publică a municipiului București, codificate cu codul de identificare fiscală al C.N. „Poșta Română” — S.A.

(2) Documentele de plată aferente operațiilor prevăzute la alin. (1) se decontează în ziua scadenței.

(3) Începând cu ziua alimentării conturilor potrivit alin. (1), C.N. „Poșta Română” — S.A., pe măsura necesităților, transferă cu ordine de plată pentru trezoreria statului (OPT) sumele corespunzătoare în următoarele conturi de disponibilități:

a) valoarea nominală — în contul 50.56.01 „Disponibil din sume reprezentând valoarea nominală de rambursat — Program Tezaur”;

b) dobânda — în contul 50.56.02 „Disponibil din sume reprezentând dobânda acordată pentru titlurile de stat — Program Tezaur”,

deschise la unitățile trezoreriei statului organizate la nivelul municipiilor reședință de județ (cu excepția județului Ilfov) și, respectiv, la Trezoreria Statului Sector 6, codificate cu codurile de identificare fiscală atribuite în calitate de plătitor de impozit pe venit oficiilor județene de poștă și, respectiv, Oficiului Poștal al Municipiului București. Ordinele de plată pentru Trezoreria Statului (OPT) depuse de C.N. „Poșta Română” S.A. până la ora 11,00 a zilei „z” se decontează în ziua „z”.

(4) Din conturile prevăzute la alin. (1) C.N. „Poșta Română” — S.A. poate să își transfere sume în contul propriu deschis la instituții de credit sau poate să retragă sume în numerar, conform mecanismului prevăzut la art. 21.

Art. 21. — (1) În scopul retragerii de sume în numerar de la unitățile Trezoreriei Statului organizate la nivelul municipiilor reședință de județ, cu excepția județului Ilfov și, respectiv, de la Trezoreria Statului Sector 6, oficiile județene de poștă și, respectiv, Oficiul Poștal al Municipiului București depun „Graficul săptămânal privind sumele ce vor fi ridicate în numerar în perioada .....” întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 11, la unitățile Trezoreriei Statului la care acestea își au deschise conturile prevăzute la art. 20 alin. (3). „Graficul săptămânal privind sumele ce vor fi ridicate în numerar în perioada .....” se depune cu 3 zile lucrătoare înainte de data începerii perioadei pentru care a fost întocmit documentul.

(2) Eliberarea numerarului solicitat prin „Graficul săptămânal privind sumele ce vor fi ridicate în numerar în perioada .....” se face în structura de cupiuri existentă la nivelul unităților Trezoreriei Statului la momentul ridicării acestuia, pe baza de „Cec pentru ridicare de numerar multiplu”. Sumele înscrise în „Graficul săptămânal privind sumele ce vor fi ridicate în numerar în perioada .....” nu pot fi majorate sau diminuate de oficiile județene de poștă și, respectiv, de Oficiul Poștal al Municipiului București.

(3) Verificarea numerarului ce se eliberează potrivit alin. (2) se va realiza de reprezentanții oficiilor județene de poștă și, respectiv, ai Oficiului Poștal al Municipiului București la sediile unităților Trezoreriei Statului. Orice diferențe constatate ulterior nu vor fi luate în considerare.

CAPITOLUL V

Decontarea serviciilor prestate de către C.N. „Poșta Română” — S.A.

Art. 22. — (1) Ministerul Finanțelor Publice este autorizat potrivit prevederilor art. 5 alin. (5⁴) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, să plătească comisioane din bugetul de stat, al căror cuantum este de 0,1% pentru efectuarea operațiunilor legate de activitatea de vânzare a titlurilor de stat pentru populație, aplicat la valoarea

nominală adjudecată de închidere a emisiunii și de 0,1% pentru efectuarea plăților aferente acestor instrumente de datorie publică, aplicat la valoarea operațiunilor efectuate către deținătorii de titluri de stat.

(2) Comisionul pentru efectuarea operațiunilor legate de activitatea de vânzare a titlurilor de stat pentru populație se calculează de către C.N. „Poșta Română” — S.A., care emite factura pentru serviciile prestate în ultima zi lucrătoare a perioadei de subscriere.

(3) Comisionul pentru efectuarea plăților aferente acestor instrumente de datorie publică se calculează lunar de către C.N. „Poșta Română” — S.A., care emite factura pentru prestațiile efectuate, respectiv plata dobânzilor și rambursarea valorii nominale, în data de 10 a lunii curente pentru luna anterioară, în baza unui centralizator al fișierelor zilnice privind plata dobânzilor și rambursarea valorii nominale,

care se transmite electronic la adresa de e-mail: contractare.dgtdp@mfinante.gov.ro în aceeași dată.

(4) Ministerul Finanțelor Publice asigură plata facturilor menționate la alin. (2) și (3) în termen de 30 de zile de la data primirii acestora și virează sumele către C.N. „Poșta Română” — S.A. în contul 50.69. „Disponibil al operatorilor economici” deschis la Activitatea de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București, codificat cu codul de identificare fiscală al C.N. „Poșta Română” — S.A.

Art. 23. — Fotocopii ale prospectului de emisiune și formularele aferente intermedierei vânzării, colectării subscrierilor și efectuarea plăților aferente titlurilor de stat destinate populației prin subunitățile poștale, în cadrul Programului Tezaur, sunt asigurate de către C.N. „Poșta Română” — S.A.

Art. 24. — Anexele nr. 1—11 fac parte integrantă din prezenta anexă.

*ANEXA Nr. 1
la anexă*

PROCURĂ

Subsemnatul/Subsemnata, ..., cu domiciliul în ....., posesor/posesoare al/a CI/BI seria ..... nr. ...., valabil(ă) până la data de ....., emis(ă) de ....., CNP ....., în calitate de mandant(ă), împuternicesc pe ....., domiciliat(ă) în ....., posesor/posesoare al/a CI/BI seria ..... nr. ...., emis(ă) de ....., CNP ....., în calitate de mandatar/mandatară ca, în numele meu și pentru mine, să mă reprezinte cu depline puteri în relația cu subunitățile poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A. în scopul subscrierii de titluri de stat destinate populației vândute de către Ministerul Finanțelor Publice în cadrul Programului Tezaur prin intermediul subunităților poștale din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A.

În acest scop, mandatarul/mandatară mea este împuternicit(ă) ca, în numele meu și pentru mine, să efectueze următoarele operațiuni: subscriere în cadrul emisiunii cod ....., aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor publice de aprobare a prospectului nr. .... din data de ....., pentru un volum de ..... lei și/sau încasare a valorii nominale și a dobânzii aferente, putând semna, în numele meu și pentru mine, oriunde va fi necesar, în limitele prezentului mandat, semnătura sa fiindu-mi opozabilă.

Acest mandat este gratuit, netransmisibil și valabil până la revocarea sa expresă notificată mandatarului/mandatarăi.

În baza prezentei procuri, mandatarul se poate prezenta doar la o singură subunitate poștală din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A., pe care o va alege, pentru a desfășura toate operațiunile pe care le va face prin prezentul mandat.

Tehnoredactată și autenticată la Biroul Notarului Public ....., în ..... exemplare, din care s-au eliberat părții ..... exemplare.

Specimene de semnătură:

Mandant(ă).....

MANDANT(Ă),
(semnătura)

Nr. înregistrare .....
 C.N. „Poșta Română” — S.A.
 OJP .....
 Subunitatea poștală .....
 Data .....

FORMULAR
de subscriere în cadrul emisiunii de titluri de stat cod .....
emise de Ministerul Finanțelor Publice în cadrul Programului Tezaur

Încheiat între:

Ministerul Finanțelor Publice, denumit în cele ce urmează *Emitent*, reprezentat prin C.N. „Poșta Română” — S.A. în calitate de Intermediar,

și
 Subsemnatul

Numele și prenumele ....., posesor al BI/CI seria ..... nr. ....
 emis(ă) de ..... la data de ....., CNP .....
 locul nașterii ....., data nașterii .....
 domiciliat în localitatea ....., str. .... nr. ....
 bl. ...., sc. ...., et. ...., ap. ...., județul/sectorul ....., cod poștal .....
 telefon ....., adresa de e-mail .....

Reprezentat prin:

Împuternicit legal: doamna/domnul*)

Numele și prenumele ....., posesor al BI/CI seria ..... nr. ....
 emis(ă) de ..... la data de ....., CNP .....
 locul nașterii ....., data nașterii .....
 domiciliat în localitatea ....., str. .... nr. ....
 bl. ...., sc. ...., et. ...., ap. ...., județul/sectorul ....., cod poștal .....
 telefon ....., adresa de e-mail ....., în baza Procurii nr. ....
 din data de ....., anexată.

Adresa de corespondență a subscriitorului (dacă este diferită față de adresa de domiciliu), denumit în cele ce urmează
Investitor: localitatea ....., str. .... nr. ....
 bl. ...., sc. ...., et. ...., ap. ...., județul/sectorul ....., cod poștal .....

Prin semnarea acestui formular de subscriere, declar că sunt de acord să cumpăr un număr de ..... titluri de stat (minimum un titlu de stat), cu valoarea nominală de 1 RON fiecare, emise de către emitent la dobânda de .....%, cu maturitatea de ..... ani, la prețul de emisiune aferent unui titlu de stat de 100% din valoarea nominală, în termenii și condițiile prevăzute în prospect și în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, inclusiv ale Ordinului ministrului finanțelor publice nr. ....

Suma subscrisă ..... lei

Prin această subscriere de titluri de stat declar că am luat cunoștință, am înțeles și am acceptat condițiile prospectului.

Orice subscriere efectuată în cadrul ofertei este irevocabilă.

Subscrierea este considerată validă numai dacă sunt depuse toate documentele solicitate în prospect și se face dovada plății, conform prevederilor prospectului.

Încheiat astăzi, ..., în 2 exemplare originale, câte unul pentru fiecare parte: unul pentru Investitor și unul pentru Intermediar.

Chitanța 14-4-1: nr. .... din data de .....

Numele și prenumele Emitentului

Ministerul Finanțelor Publice reprezentat prin

C.N. „Poșta Română” — S.A. în calitate de Intermediar,

OJP .....

Subunitatea poștală .....

Nume și prenume salariat poștal

Numele și prenumele Investitorului/Împuternicitului

Semnătura și ștampila

Semnătura

*) În cazul subscrierii prin împuternicit legal, formularul de subscriere va fi însoțit de documentul de identitate (carte de identitate) al împuternicitului (în original pentru verificare și o copie a acesteia/acestuia) și specimen de semnătură al investitorului, autentificat de un notar public, precum și procura (în original), autentificată de un notar public, prin care se autorizează împuternicitul să acționeze în numele persoanei fizice rezidente, având menționată expres posibilitatea de a subscrie titluri de stat prin rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A. și volumul în cadrul unei emisiuni în cadrul Programului Tezaur.

DECLARAȚII

Declar că am luat cunoștință, am înțeles și am acceptat termenii și condițiile publice de vânzare de titluri de stat după cum sunt descrise în prospect, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, inclusiv ale Ordinului ministrului finanțelor publice nr. ....

Subsemnatul declar prin prezentul că am capacitatea legală, precum și resursele necesare de a cumpăra titluri de stat subscrise prin prezentul formular de subscriere. Nu am cunoștință despre niciun fapt sau acțiune a unei terțe părți care ar putea afecta sau limita această capacitate.

Subsemnatul declar că, în cazul în care la sfârșitul perioadei de subscriere plafonul valoric al subscrierilor în rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A. este depășit, responsabilitatea îmi aparține în exclusivitate și voi achita contravaloarea tarifelor poștale aferente unui mandat poștal pentru valoarea care urmează a-mi fi restituită, fără dobândă, reprezentând diferența cu care este depășit plafonul valoric aferent emisiunii respective.

Subsemnatul declar că m-am prezentat în baza prezentei procuri numai la subunitatea poștală din rețeaua C.N. „Poșta Română” — S.A.: ..... din județul .....

Subsemnatul declar că solicit plata dobânzii și a valorii nominale la:

- a) sediul subunității poștale, fără să plătesc un comision;
- b) domiciliul din actul de identitate al investitorului, prin mandat poștal, caz în care accept reținerea contravalorii tarifelor poștale aferente mandatului poștal din suma care mi se cuvine;
- c) adresa de corespondență a investitorului, prin mandat poștal, caz în care accept reținerea contravalorii tarifelor poștale aferente mandatului poștal din suma care mi se cuvine;
- d) în contul bancar al investitorului nr. ...., deschis la ..... prin mandat poștal, care caz în care accept reținerea contravalorii tarifelor poștale aferente mandatului poștal din suma care mi se cuvine.

Prezenta declarație va produce efecte juridice doar în cazul investitorilor care subscriu în oferta de vânzare de titluri de stat emise de Emitent, în conformitate cu prevederile prospectului.

Prezentul formular nu are o valoare monetară, ci doar o valoare juridică în relația cu Ministerul Finanțelor Publice prin intermediul C.N. „Poșta Română” — S.A. Acest document nu reprezintă o valoare mobilă, prin transferul sau tranzacționarea acestuia neputându-se transfera dreptul de proprietate asupra titlurilor de stat subscrise.

*ANEXA Nr. 3
la anexă*

DECLARAȚIE DE REVOCARE

Subsemnatul/Subsemnata, ..., cu domiciliul în ....., posesor/posesoare al/a CI/BI seria ..... nr. ...., valabil(ă) până la data de ....., emis(ă) de ....., CNP ....., declar prin prezenta că am revocat Procura autenticată cu nr. ...., la Biroul Notarial ..... din .....

Termenul de valabilitate al revocării începe:

- a) în următoarea zi lucrătoare în cazul în care declarația de revocare se depune într-o subunitate poștală din mediul urban;
- b) în termen de 2 zile lucrătoare de la data depunerii, în cazul operațiunii executate într-o subunitate poștală din mediul rural.

Semnătură

.....

Data

.....

*) Declarația de revocare se întocmește în două exemplare.

Formular de anulare a subscrierii de către investitor

Subsemnatul

Numele și prenumele ....., posesor al BI/CI seria ..... nr. ...., emis (ă) de .....,
la data de ....., CNP ....., locul nașterii ....., data nașterii .....,
domiciliat(ă) în localitatea ....., str. .... nr. ...., bl. ...., sc. .... et. ...., ap. ....,
județul/sectorul ....., cod poștal ....., telefon ....., adresa de e-mail .....

Reprezentat prin:

Împuternicit legal: doamna/domnul

Numele și prenumele ....., posesor al BI/CI seria ..... nr. ...., emis(ă) de .....,
la data de ....., CNP ....., locul nașterii ....., data nașterii .....,
domiciliat(ă) în localitatea ....., str. .... nr. ...., bl. ...., sc. .... et. ...., ap. ....,
județul/sectorul ....., cod poștal ....., telefon ....., adresa de e-mail .....

în baza Procurii nr. .... din data de ....., anexată,
solicit anularea formularului(relor) de subscriere și a chitanțelor 14-4-1 aferente (se înscrie pentru fiecare document: codul
de emisiune, seria, nr., valoarea)

.....
.....
motivat de faptul ca s-a depășit plafonul valoric al subscrierilor specificat în prospectul de emisiune.

Numele și prenumele Investitorului/Împuternicitului

.....

Semnătură, Data

.....

Nr. înregistrare: .....

C.N. „Poșta Română” — S.A.

OJP .....

Subunitatea poștală .....

Data .....

Aprob,

.....

Formular de anulare a subscrierii

Subsemnatul (operator ghișeu), ..., angajat la .....,
solicit anularea formularului de subscriere nr. ...., din data de ....., în valoare de ..... lei,
și a chitanței 14-4-1 nr. ...., din data de ....., în valoare de ..... lei, pentru emisiunea de titluri de stat
cod ....., întocmit pentru dl/dna ....., CNP .....,
în calitate de investitor.

Motivul anulării:

.....
.....
.....

Semnătură, Data

.....

(angajat ghișeu)

.....

ANEXA Nr. 6
la anexă**Declarație de modificare a subscrierii**

Subsemnatul/Subsemnata, ...,
cu domiciliul în ....., posesor/posesoare
al/a CI/BI seria ..... nr. ...., valabil(ă) până la data de .....,
emis(ă) de ....., CNP ....., declar prin prezenta că
solicit modificarea formularului(relor) de subscriere (se înscrie codul de emisiune, seria, nr., valoarea)
.....
.....
în sensul ca plata dobânzii(ilor) sau a valorii de subscriere să se efectueze la:
.....
.....

Numele și prenumele Investitorului/Împuternicitului

.....

Semnătură, Data

.....

NOTĂ:

Declarația de modificare se întocmește în două exemplare.

ANEXA Nr. 7
la anexă**Elemente de identificare ale subunităților poștale din rețeaua C.N. „POȘTA ROMÂNĂ” — S.A.**

Nr. crt.	Denumire regiune	Denumire județ	Cod subunitate poștală	Denumire oficiul poștal	Denumire subunitate poștală arondată la oficiul poștal	Mediul urban/rural

ANEXA Nr. 8
la anexă**Registrul investitorilor transmis de C.N. „POȘTA ROMÂNĂ” — S.A. în data de ..... *)**

Data	Cod emisiune	CNP investitor	Nume și prenume investitor	Dețineri titluri valoare lei	Cod subunitate poștală la care s-a efectuat subscrierea	Denumire subunitate poștală

*) Informațiile se ordonează în funcție de codul de subunitate poștală la care s-a efectuat subscrierea.

ANEXA Nr. 9
la anexă**Situația centralizatoare a titlurilor de stat vândute din emisiunea .....**

Nr. crt.	Cod emisiune	Nume și prenume investitor	CNP investitor	Dețineri titluri valoare lei

Raport final de subscriere

Data raportului:

1. Denumirea emitentului: Ministerul Finanțelor Publice, cu sediul în București, Bd. Libertății nr. 16, sectorul 5, București
2. Tranzacționare: nu este cazul
3. Intermediar: C.N. „Poșta Română” — S.A.
4. Agent de plată: C.N. „Poșta Română” — S.A.
5. Informații privind vânzarea:
  - a) Baza legală pentru realizarea emisiunii de titluri de stat:
    - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările ulterioare;
    - Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2007, cu modificările și completările ulterioare;
    - Ordinul ministrului finanțelor publice nr. .... / ..... privind prospectul de emisiune a titlurilor de stat destinate investitorilor persoane fizice, emise de Ministerul Finanțelor Publice în cadrul Programului Tezaur;
  - b) Tip: Titluri de stat adresate persoanelor fizice
  - c) Cod emisiune:
  - d) Valoarea nominală a unui titlu de stat: 1 RON
  - e) Valoarea subscrierii maxime: conform prospect
  - f) Preț vânzare: 100% din valoarea nominală
  - g) Rata dobânzii: x %
  - h) Data de inițiere, respectiv de închidere a subscrierii: ....., respectiv .....
  - i) Data finală a decontării:
  - j) Data emisiunii:
  - k) Data începerii acumulării dobânzii:
  - l) Data plății cuponului:
  - m) Data scadenței:
  - n) Data de plată a valorii nominale:
  - o) valoarea totală decontată de către C.N. „Poșta Română” — S.A.:
6. Valoarea nominală totală adjudecată (RON):
7. Numărul total al cumpărătorilor de titluri de stat oferite public: ..... investitori
8. Suma totală subscrisă în plus peste plafonul valoric al subscrierilor stabilit pe o persoană fizică (care se va restitui C.N. „Poșta Română” — S.A. de către Ministerul Finanțelor Publice)

C.N. „Poșta Română” — S.A.

Nume și prenume reprezentant legal

Semnătură și ștampilă

Data

Graficul săptămânal privind sumele ce vor fi ridicate în numerar în perioada .....

C.N. „Poșta Română” — S.A.

Denumire OJP/OPMB .....

Adresa .....

Nr. telefon .....

Fax .....

Către: .....

(denumirea unității Trezoreriei Statului)

— Lei —

Data (zz-ll-aaaa)	Suma solicitată*)
TOTAL	

*) Suma se înscrie fără zecimale.

Întocmit.

Aprobat director OJP/OPMB

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

ORDIN**pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale nr. 4.796/2017 privind aprobarea graficului de desfășurare a examenelor de certificare a calificării profesionale a absolvenților din învățământul profesional și tehnic preuniversitar în anul școlar 2017—2018**

În baza prevederilor art. 94 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, cu modificările ulterioare,

ministrul educației naționale emite prezentul ordin.

Art. I. — Ordinul ministrului educației naționale nr. 4.796/2017 privind aprobarea graficului de desfășurare a examenelor de certificare a calificării profesionale a absolvenților din învățământul profesional și tehnic preuniversitar în anul școlar 2017—2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 736 din 13 septembrie 2017, se modifică după cum urmează:

— **Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 7. — Se aprobă graficul de desfășurare a examenului de certificare a calificării profesionale a absolvenților învățământului postliceal — nivel 5 de calificare, sesiunea iulie 2018:

înscrierea candidaților:	18—22 iunie 2018;
desfășurarea probei practice:	25 iunie—2 iulie 2018;
desfășurarea probei scrise:	3 iulie 2018;
comunicarea rezultatelor la proba scrisă:	4 iulie 2018;
depunerea și soluționarea contestațiilor la proba scrisă:	4—5 iulie 2018;
susținerea proiectului:	6 și 9 iulie 2018;
comunicarea rezultatelor finale:	10 iulie 2018.”

Art. II. — Direcția generală învățământ secundar superior și educație permanentă, Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, Centrul Național de Evaluare și Examinare, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ preuniversitar duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației naționale,
Valentin Popa

București, 29 mai 2018.
Nr. 3.755.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

